

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2014 рік

№ 7 (276)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

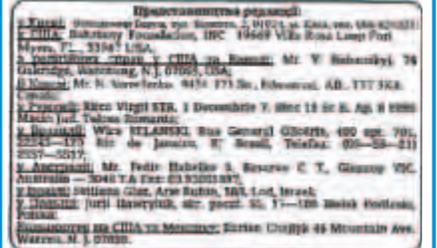

ХАДУ

– грузинська філософія, що подарує вам здорове та красиве тіло.
Читайте у ексклюзивному авторському матеріалі Мирослави Борхес

«БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор Фідель СУХОНИС
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович-Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, профектор, доктор історичних наук, професор.
СВІТЛЕНКО Сергій Іванович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович — Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна — Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ШЕПЕЛБВ Максиміліан Альбертович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович — Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ГНАТЕНКО Петро Іванович — Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна — інститут мистецтваознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтваознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович — інститут мистецтваознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтваознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна — інститут мистецтваознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтваознавства, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна — Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕΙΚО Василь Миколайович — Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурології), професор.
КУЦІрина — коректор.

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнали. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам. Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса: журналу «Бористен», вул. Телевізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.
E-mail: fidelesukhonis@gmail.com
Наша веб-сторінка: www.borysten.com
Читайте нас на facebook за адресою: https://www.facebook.com/borysteninfo
Серія KB, реєстр. номер 16084-4556 РІК пік видання двадцять третій.
ЗАСНОВНИК: Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара. ВИДАВЦІ: Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.
Постановою президії ВАК України від 9 травня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії філології політичних наук, мистецтваознавства та культурології.
Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.
Формат 60/84/8, друк офсетний.
Умов друк, арк. 4,65. Тираж 1500.
Друк ФООП Кругляк І.С. Свідоцтво ДП № 160-р від 16.05.2013

УКРАЇНО, ти моя молитва...
Василь Симоненко

Єднаймося ж брати мої

Пахне сіпю жито, достига калина
Мальця розпустили вкiпи під вікном
Це моя земля — це Україна
І мені в краю цiм жити поведено.
Де безмежне поле і грайливі ріки
Де цюночі чути пісню солов'я.
Де плакуча верба похилила віти
Де завжди лунають батьківські слова.

А в словах повчання, мудрість і повага
І молитва тиха, радість і любов
І турбота мами й настанови тата
Їх безмірна щирість, ніжність і тепло.

З малечку навчали рідний край любити
І «Кобзар» читати, Тараса слова.
Пам'ятать минуле і життя радіти
Ввєнено їі сміливо їти у майбуття.

Йти ї не забувати про Шевченка голос
Про його прощоту, рідніі слова.
Тожд єднаймось друзі,станьмо одним родом,
Щоб щиналась нами рідная земля!

Бо в єдності — сила і праця ї достаток
Бо в єдності — правда, історія, мир
Бо в єдності ми пероздільна громада
Яку не можливо здолати нічим.

А якщо в серці прокинется сумніів
І владї захоче самотня душа
Згадаймо слова, що одні ми — то прутки
А разом-велике і пише сілля.

Гілля цю росте, зеленє, буєє
А згодом цвієтє і приносить плоди.
Тожд хай в Україні життя процвітає,
А ми об'єднаймось, усі ми брати!

Соломїйка Муц

-ЗМІСТ-

120 дітей-сиріт Дніпропетровщини отримали стипендії від облдержадміністрації - 1 стор.

Досвід професійно-технічної освіти Дніпропетровщини вивчатимуть понад 30 країн-партнерів Європейського фонду освіти; Гаряча пора на жнивях Дніпропетровщини - 2 стор.

Іноземні студенти ДНУ стали фахівцями з менеджменту навчального закладу; Учень Ліцею інформаційних технологій при ДНУ ім. Олеся Гончара став слухачем наукової школи фізики у Женеві - 3 стор.

Волонтерська робота: як запобігти емоційному вигоранню; Випускник Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при ДНУ імені О.Гончара — бронзовий призер Міжнародної олімпіади з інформатики - 4 стор.

Чужої бідї не буває! - 5 стор.
«ВІЗЬМИ СВІЙ ХРЕСТ...» - 6 стор.
Люди як тварини, тварини як люди - 7 стор.
ЧАС АКАДЕМИЧНОЇ СПІВПРАЦІ НА МІЖНАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ - 8 стор.

7-річна мешканка Дніпропетровської області стала чемпіонкою України з шахів; Зустрічають літо школярі Довгинцівського району - 10 стор.
Літо дітям — на добро, на втіху - 11 стор.
Весела зустріч у «День навпаки» - 12 стор.
ВІРШІ ПРО МАЙДАН - 13 стор.

Лист у майбутнє - 16 стор.
«Роби справу чесно, з душею — і твоє до тебе прийде»; Присяга вояка Української Повстанчої Армії - 17 стор.
Мер міста Львова Андрій Садовий: «Бути успішними — це бути разом, мати постійний контакт» - 18 стор.
Грузинська філософія, що подарує вам здорове та красиве тіло або що таке Хаду? - 19 стор.

ДУХОВНІ ЦІННОСТІ ТА ВИХОВНІ ТРАДИЦІЇ В ДАВНЬОУКРАЇНСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ - 20 стор.
Лірник Сашко: «Я вже дожив до України-мрій» - 21 стор.
ТРАДИЦІЇ ПОЦІЛУНКІВ. КРИЗЬ МИНУЛЕ В СУЧАСНІСТЬ - 22 стор.

Історія розвитку жіночих прикрас в Україні IV — XVIII століть - 23 стор.
Як собака знайшов собі господаря - 27 стор.
Поетичні збірки - 28 стор.
«3 НОВИХ РУКОПИСІВ» - 34 стор.
«ПОЕТИЧНИМ РЯДОМ» - 35 стор.
Золота Пектораль - 36 стор.

120 дітей-сиріт Дніпропетровщини отримали стипендії від облдержадміністрації

Щороку найталановитіші, найактивніші та найрозумніші діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, Дніпропетровщини отримують стипендії від облдержадміністрації. Цього року право називатися кращими вибороли 120 юнаків та дівчат регіону. Нагородження пройшло у Дніпропетровському будинку органної та камерної музики. Вручив нагороди директор департаменту освіти та науки облдержадміністрації Олександр Демчик.

Отримують таку стипендію тільки кращі учні та студенти, які мають творчий потенціал, високий (10,11,12 балів) та достатній (7, 8, 9 балів – не більше 40%) рівень знань, беруть активну участь у громадському житті.

Проте жорсткий відбір не став на перешкоді 30 юнакам та дівчатам, які виборюють стипендію більш ніж вчетверте. Так, рекордсменами цього року стали Дарія Кабакчей з Криворізького педагогічного інституту «Криворізького національного університету», Влада Желізняк – учениця 11 класу Вільногірської ЗОШ №4 та Вероніка Лютова – учениця 11 класу Чернетчинської ЗОШ Магдалинівського району, які отримали стипендію голови облдержадміністрації вже всьоме.

«Стипендіат – звучить гордо, а стипендіат облдержадміністрації – ще ї престижно. Підтримувати молодь – це не задовольняти всі забаганки, це створювати умови для її розвитку та розкриття талантів. Ми визначаємо мету, а молодь, прагнучи її досягти, крокує все вище й вище та примножує свої досягнення. У цьому сучет стипендії від обласної влади», - зазначив Олександр Демчик.

Довідково: стипендія Дніпропетровської облдержадміністрації призначається після закінчення навчального року педагогічними радами шкіл, гімназій, ліцеїв, професійно-технічних навчальних закладів, вузів, міськими, районними відділами освіти, службами у справах дітей та затверджується спільним рішенням служби у справах дітей та департаментом освіти і науки облдержадміністрації.

Стипендія призначається дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, серед учнів 5-11 класів шкіл, ліцеїв, гімназій, професійно-технічних навчальних закладів, студентам ВНЗ I-IV рівнів акредитації з метою їх стимулу у навчанні, розвитку, самовдосконаленні, а також для їх підтримки та соціального захисту.

Розмір стипендії для учнів шкіл та гімназій становить 1500 грн, для учнів професійно-технічних навчальних закладів і студентів ВНЗ – 2500 грн.

Досвід професійно-технічної освіти Дніпропетровщини вивчатимуть понад 30 країн-партнерів Європейського фонду освіти

На Міжнародній конференції «Туринський процес: аналіз політики у сфері професійної освіти та навчання» команда Дніпропетровщини представила звіт-аналіз діяльності професійно-технічної освіти в регіоні. Напрацювання Дніпропетровської, а також Вінницької, Хмельницької, Сумської областей і міста Києва увійшли до узагальненого міжрегіонального звіту «Туринський процес: розвиток потенціалу регіонів». Представники понад 30 країн-партнерів Європейського фонду освіти розглянуть цей проект на конференції в Турині.

Наразі моніторинг вакансій на ринку праці Дніпропетровщини свідчить, що актуальними для підприємств області залишаються 58 робочих професій. Зокрема, це електрослюсар, монтажник, електромонтер, електрогазозварник, фрезерувальник, токарь, тесля та швачка.

Загалом, робота зі збору інформації тривала близько трьох місяців. Фахівцями робочої групи про-

екту були вивчені та проаналізовані особливості 55 профільних училищ регіону. Зокрема, розглядалися рівень матеріально-технічного оснащення навчальних закладів, перспективи випускників училищ на сучасному ринку праці та співвідношення затребуваності спеціальностей серед учнів і роботодавців.

Інф. ДОН ДОДА

Гаряча пора на жниввах Дніпропетровщини

Сьогодні в учбових господарствах на Дніпропетровщині гаряча пора – розпочалися жнива ранніх зернових культур.

Для своєчасного скошування озимої пшениці у навчальних закладах створені екіпажі для роботи на комбайнах із числа досвідчених майстрів виробничого навчання, які забезпечують підготовку учнів-майбутніх робітників фермерських господарств. Для збереження майбутнього врожаю підготовлено необхідні приміщення, які забезпечені протипожежним обладнанням.

Активну участь у робочому процесі приймають і учні навчальних закладів, відпрацьовуючи професійні навички під час збирання врожаю.

Урожайність озимої пшениці в учбових господарствах становить у середньому на 1,4 ц/га більше від районних показників.

Завдяки згуртованій праці майстрів виробничого навчання, учнів та роботодавців жнива будуть завершені вчасно і з гарними показниками врожайності.

В. М. Василенко,
директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Наразі візитівкою професійно-технічної освіти Дніпропетровщини залишається робота з учнівською молоддю. Серед задіяних у пілотному проєкті Європейського фонду освіти наша область представила найобширніший досвід роботи з учнями. Мова йде про такі проєкти як Школа молодого лідера учнів професійно-технічних училищ та Стратегію молодіжної політики, у розробці якої взяла участь учнівська молодь регіону.

Крім того, однією з ключових пропозицій, які були озвучені у доповіді команди Дніпропетровщини стала перспектива створення аналітичного органу, який вивчатиме тенденції та потреби ринку праці у областях. Ця пропозиція увійшла до узагальненого міжрегіонального звіту «Туринський процес: розвиток потенціалу регіонів».

Як зазначила заступник директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації Любов Кравченко під час доповіді, робота структури, яка здатна прогнозувати зміни потреб ринку праці, зможе забезпечити відповідність між попиту роботодавців та пропозицією навчальних закладів у підготовці фахівців. Скорочення непопулярних спеціальностей та розширення підготовки по затребуваним професіям дозволить скоротити рівень безробіття.

Іноземні студенти ДНУ стали фахівцями з менеджменту навчального закладу

У Центрі післядипломної освіти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара відбувся публічний захист дипломних робіт слухачів спеціальності «Управління навчальним закладом» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр».

Дніпропетровський національний університет серед інших випускників представляли студенти з Китайської Народної Республіки: Лі Чун, Лін Цян, Ван Женьцзе, Лян Мінчже та Ма Жуйцзюнь. Оцінювала захист Державна екзаменаційна комісія під головуванням завідувача кафедри менеджменту ЗЕД Академії митної служби України, доктора економічних наук, професора Петруні Ю.Є. Вітаючи молодих спеціалістів, член комісії та завідувач кафедри маркетингу ДНУ, доктор економічних наук, професор Світлана Юрївна Хамінч зазначила: «Дуже приємно, що у нашому університеті є така спеціальність, як «Управління навчальним закладом», яка дозволяє випускникам оволодіти багатьма інноваційними методами, а значить, успішно інтегруватися на ринку освітніх послуг. Адже впродовж усього навчання ми намагалися передати нашим слухачам такий рівень знань, якого заслуговує кожна сучасна особистість. Як відомо, освіта – це один із показників якості життя, тому ми дуже сподіваємося, що наші випускники в майбутньому постійно підвищуватимуть рівень свого життя».

Справді, коло питань, які магістри обрали для свого наукового дослідження, стосувалися актуальних проблем у сфері сучасної освіти. Молоді спеціалісти, насамперед, аналізували маркетинг освіти у якості інструмента забезпечення конкурентоспроможності вищого навчаль-

ного закладу, а також давали власні рекомендації стосовно удосконалення якості освіти на засадах формування творчого потенціалу викладача та впровадження інноваційних технологій.

Так, студенти ДНУ у своїх дипломних проєктах вивчали розвиток ринку освітніх послуг у умовах глобалізації світового економічного простору, торкалися питань економічної культури в системі управління вищим навчальним закладом, на прикладі Китайської Народної Республіки розглядали сучасні методи діагностики в освітньому менеджменті, а також презентували порівняльну характеристику освітніх систем наших країн.

Зазначимо, що пройти підготовку за фахом «Управління навчальним закладом» у Центрі післядипломної освіти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара можуть особи, які мають повну вищу освіту за будь-якою спеціальністю та досвід роботи за відповідним напрямком діяльності. Термін навчання за денною формою складає один рік. Загалом, за роки існування Центру вже підготовлено понад 100 магістрів за спеціальностями «Педагогіка вищої школи» та «Управління вищим навчальним закладом».

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О. Гончара
тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

Учень Ліцею інформаційних технологій при ДНУ ім. Олеся Гончара став слухачем наукової школи фізики у Женеві

Учень 9 класу Дніпропетровського ліцею інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара Ярослав Бай став членом української команди слухачів III літньої школи Європейської організації ядерних досліджень (CERN), що у Швейцарії.

Загалом, до складу української делегації цього року увійшли 12 школярів-переможців III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту Малої академії наук. Так, за інформацією Департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА, нещодавно на Дніпропетровщині завер-

шили роботу п'ять літніх шкіл МАН, в яких навчалися 79 юних інтелектуалів області.

У Женеві молоді науковці перебуватимуть з 2 до 9 серпня 2014 року. За цей час учні ознайомляться з перспективними напрямками наукових досліджень у галузі фізики високих енергій, а також відвідають сучасні наукові центри та експериментальні лабораторії Європейського центру ядерних досліджень. Крім того, молоді дослідники візьмуть участь у проведенні лекційних, практичних і творчих занять разом з провідними науковцями та викладачами Женевського університету.

Зазначимо, що навчання у закордонній літній школі для українських учнів стало можливим завдяки співпраці між Національним центром «Мала академія наук України» та Європейською організації-зацією ядерних досліджень (CERN), розпочатий у ще 2011 році, коли була підписана спільна декларація про співпрацю у форматі наукових шкіл з фізики для школярів та педагогів.

Інформаційно-аналітичне
агентство
ДНУ ім. О. Гончара
Тел.: 374-98-20
www.dnu.dp.ua

Волонтерська робота: як запобігти емоційному вигоранню

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара провели навчальний семінар на тему актуальних питань та пошуку ресурсів для студентів та викладачів-волонтерів ДНУ, які активно надають психологічну та інші види допомоги вимушеним переселенцям та постраждалим від воєнних дій на Сході країни.

У семінарі, спрямованому на тренування професійних якостей волонтерів, цього разу взяла участь близько 30 осіб. До проведення тренінгу був запрошений випускник ДНУ, психолог-фасилітатор Павло Козелецький. «У своїй психологічній практиці я використовую процесуально-орієнтований підхід. І сьогодні вирішив познайомити слухачів з методом фасилітації (колективне розв'язання проблем у групі під керівництвом ведучого), також буду використовувати елементи інформаційної теорії, яка зазвичай застосовується при роботі у «гарячих» точках, – розповів Павло. – Упевнений, що семінар буде одночасно навчальним для тих, хто тільки-но вирішив долучитися до волонтерської роботи, і релаксаційним для тих волонтерів, що вже встигли попрацювати».

Відтак, тренінг був побудований таким чином, щоб його учасники змогли віднайти для себе нові психологічні ресурси. Практика групової фасилітації, що складалася з розминки та загального процесу, справді, стала вірним шляхом пізнання себе для кожного учасника. Зокрема, фахівець запропонував волонтерам різноманітні вправи для створення ефективної командної роботи (контактні техніки, спрямовані на посилення довіри й емпатії всередині групи), а також у формі ігрового процесу (за допомогою ролівих прийомів) організував продуктивне обговорення реальних прикладів та нагальних питань з щоденної практики допомоги постражданим.

Зокрема, протягом зустрічі учасники виробили для себе практичні рекомендації з таких тем кризового консультування: як зупинити паніку (ситуації реальної та

нереальної загрози, самоопановуюча поведінка), як встановити продуктивні соціальні контакти (усунення конфліктних ситуацій, побудова комунікації з агресивно налаштованими людьми), психологічна допомога постражданим (подолання проявів тривожності та пост-стресу), підтримка ідентичності консультанта (внутрішні ресурси психолога, попередження професійного вигорання) тощо.

Нагадаємо, що у ДНУ імені О. Гончара з 3 червня діє координаційний центр з надання психологічної та інших видів допомоги у роботі з вимушеними переселенцями та постраждалими від воєнних дій на Сході України.

Знання про те, як працювати з переселенцями та постраждалими студенти-волонтери отримують за спеціальною програмою під час лекційних та практичних занять. В університеті вже відбулися лекція доцента Оксани Байер «Життєві кризи особистості», практичне заняття психолога-волонтера Романа Бабича «Психотехніки роботи з кризовими та післятравматичними стресовими розладами» і практичне заняття «Тілесно-орієнтований підхід у роботі з травмою» психолога-практика, волонтера Олени Козелецької.

Крім того, волонтери ДНУ мають змогу відвідувати навчальні тренінгові заняття, що проводяться за окремим графіком у Дніпропетровській психологічній кризовій службі.

Інформаційно-аналітичне
агентство

ДНУ ім. О.Гончара

Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

Випускник Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при ДНУ імені О. Гончара – бронзовий призер Міжнародної олімпіади з інформатики

Учень 11 класу Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при Дніпропетровському національному університеті імені О.Гончара Андрій Селіванов посів III місце на XXVI Міжнародній учнівській олімпіаді з інформатики у Тайвані.

Світова інтелектуальна першість, що тривала з 10 до 21 липня у м. Тайпей (о. Тайвань), зібрала 309 юних знавців комп'ютерної грамоти з 83 країн світу. За інформацією Міністерства освіти і науки України, нашу державу на змаганнях представляли учні 10-11-х класів з Дніпропетровщини, Полтавщини та Харківщини.

Завдання олімпіади містили теоретичні та практичні завдання. Учасникам пропонувалося вирішити й запрограмувати алгоритмічні задачі. Усі роботи оцінювалися індивідуально.

За результатами змагань, українські юні знавці інформатики вибороли одну срібну та дві бронзові медалі. Серед них: учень 11 класу Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара Андрій Селіванов (бронзова медаль); учень 11 класу Харківського навчально-виховного комплексу № 45 «Академічна гімназія» Харківської міської ради Михайло Бабенко (бронзова медаль) та учень 10 класу Харківського фізико-математичного ліцею № 27 Харківської міської ради Ілля Шевченко (срібна медаль).

Загалом, золоті медалі міжнародної першості були вручені 32 кращим юним інформатикам з різних країн, срібла були удостоєні 52 школярі, 69 отримали бронзові медалі. Традиційно найкращі результати показали команди Китаю, Сполучених Штатів Америки та Австралії.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ імені О.Гончара
Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

Чужої біди не буває!

Волонтери із числа студентів і викладачів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара активно надають психологічну та інші види допомоги вимушеним переселенцям та постраждалим від воєнних дій на сході країни.

3 червня в ДНУ діє координаційний центр з надання психологічної та інших видів допомоги у роботі з вимушеними переселенцями та постраждалими від воєнних дій на сході країни. На першому засіданні центру ректор ДНУ Микола Вікторович Поляков наголосив на важливості допомоги вимушеним переселенцям та силовикам: «Ми не можемо бути осторонь цих неодноразових подій і бажано об'єднати зусилля для надання психологічної та інших видів допомоги». Наряди координаційного центру ДНУ ім. О.Гончара щотижня проводить проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та інформації молоді ДНУ професор Валентин Васильович Іваненко.

Найпершими відгукнулися студенти-волонтери з факультету психології, адже чужої біди не буває. Уже наступного дня координатор напряму волонтерської допомоги вимушеним переселенцям студентка Надія Кириченко була у штабі надання допомоги переселенцям «Допомога Дніпра», з'ясувала обов'язки волонтерів, склала список бажаних студентів волонтерувати, продумала спосіб зворотнього зв'язку та інформування студентів і членів штабу.

Незважаючи на екзаменаційний період, студенти-волонтери відразу приступили до добродійної роботи, яка поділялася умовно на два напрями – психологічний та соціальний.

Серед обов'язків добровольців були прийом та видача гуманітарної допомоги, прибирання та облаштування кімнат для тимчасового проживання людям з Донбасу, і, безумовно – психологічні консультації психологів-початківців, які працювали під керівництвом досвідчених психологів-практиків з громадської організації «Дніпропетровська психологічна кризова служба» та організували дозвілля з наймолодшими із постраждалих – дітьми. Згодом до цієї роботи долучилися і студенти факультету суспільних наук та міжнародних відносин.

У співпраці з Центром соціальних ініціатив та волонтерства ДНУ, соціально-психологічної службою університету та психологами кризової психологічної служби міста на початку липня у другому навчальному корпусі університету були проведені організаційні збори волонтерів з числа студентів та викладачів факультету психології, які будуть волонтерувати у липні і серпні. Обговорювалося, зокрема, налагодження комунікації між університетськими волонтерами та громадською організацією «Дніпропетровська психологічна кризова служба» й координаційним центром надання допомоги переселенцям «Допомога Дніпра», визначалися завдання кожного волонтера. На зборах виступили психолог Роман Бабич, який тісно співпрацює з університетською

соціально-психологічною службою, координатор штабу Алла Денисенко, представник Дніпропетровської кризової психологічної служби Юлія Шлепакова, керівник координаційного центру ДНУ з надання психологічної та інших видів допомоги у роботі з вимушеними переселенцями та постраждалими від воєнних дій на сході країни Зоя Бондаренко.

Знання про те, як працювати з переселенцями та постраждалими студенти-волонтери отримують під час лекційних та практичних занять за спеціальною програмою, створеною координаційним центром. Визначені дні тижня, час і місце їх проведення. Вже відбулася лекція доцента Оксани Байер «Життєві кризи особистості» та практичне заняття психолога-волонтера Романа Бабича «Психотехніки роботи з кризовими та післятравматичними стресовими розладами». Наступне практичне заняття «Тілесно-орієнтований підхід у роботі з травмою» проведиме психолог-практик, волонтер Альона Козелецька.

Також планується за запитом студентів проведення занять (щонайменше раз на тиждень) з вирішення труднощів при наданні волонтерської допомоги постражданим. Ще наші волонтери мають змогу відвідувати навчальні тренінгові заняття, які проводяться за окремим графіком у Дніпропетровській психологічній кризовій службі.

продовження на 7 стор.

Християнська сторінка

«ВІЗЬМИ СВІЙ ХРЕСТ...»

СВАНГЕЛІС ВІД МАРКА (8,31-9,1)

В основу бесіди покладено книгу о. Олександра Меня „Світло в темноті сяє“, яку переклав українською мовою Лев Хмельковський і випустило в світ львівське видавництво „Свічадо“ у 1995 році. Талановитого християнського просвітителя о. О. Меня вбили у Подмоскові 9 вересня 1990 року ударом сокири по голові. Його вдова Наталія Григоренко доручила Л. Хмельковському переклад творів о. О. Меня.

Господь говорить до нас про найголовніше, про той шлях, йти яким Він нас закликає. Шлях Христа - єдиний Шлях Життя, тому що всі інші шляхи - шляхи людські. Люди багато дізналися, багато завойовували, люди подолали хвороби, проникли в далекі важко доступні місця, спускалися на дно моря і піднімалися високо над землею. Але це не зробило життя кращим, щасливішим. І ми розуміємо, чому Господь говорить нам ці слова: «Яка користь людині, коли вона здобуде весь світ, а душі своєї зашкодить?» Поміркуйте про це: чого б людина не досягла, якщо її душа одночасно не збагачується, не стає шляхетнішою, не просвітлюється - усе буде марно. І ми зараз це добре усвідомлюємо, дивлячись навколо себе, знаючи, що навіть матеріальний добробут не може зробити людей кращими. Треба, щоб дух оживотворився Богом правдою - тоді людина буде щасливою.

Ви скажете: «Вже так давно Христос Спаситель проголосив життя істинне. Чому ж люди шукали правди в інших місцях і потім рано чи пізно зазнавали гіркої поразки, перебуваючи в дорозі? Чому досі могутня правда Євангелія це так мало зробила в серцях людей, і навіть в серцях віруючих людей?» Тому що Господь, невидимо залишившись на землі, хоче, аби вісниками Його святого Євангелія були Його учні й учениці, тобто ми з вами, люди, які називаються християнами і християнками. І тому Він говорить: «Хто сповідує Моє ім'я перед цим світом, того і Я сповіду перед Отцем Моїм небесним і ангелами Божими». І ще Він говорить: «Нехай просвітиться світло ваше перед людьми, аби вони бачили ваші добрі справи і прославляли Отця нашого, Який на небесах».

І коли ми щиро і справедливо поставимося до себе, то побачимо, що саме в нас причина того, що сила Євангелія не діє в світлі так, як вона могла би діяти, якби ми були справжніми християнами, повними віри, сили духа, надії на Господа і любові до людей і, звісно, до Нього. Ми цього світові не виявили, не показали і опинилися в тих же тенетах, в яких живе світ. І коли ми з вами приходимо на сповідь, ми, на жаль, сповідуємось у тих же гріхах, які властиві усім людям - цим ми виявляємо своє безсилля, свою неміч, свою нищівність.

Передовсім Господь говорить: «Хто хоче йти за Мною,

Провідники рубрики:
почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК
та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

відкинь себе, візьми свій хрест і за Мною йди». Як важко людині відкинути себе, адже ми, навіть до Господа звертаючись, думаємо про те, щоб мати для себе вигоду. Якщо Його полюбити по-справжньому, наше життя буде іншим. «Візьми свій хрест», а хрест означає служіння, а не просто працю, скорботи і хвороби. Праця, скорботи, хвороби і в тварин бувають. Але хрест несе тільки свідомо людина, яка трудиться в ім'я ближнього. «За Мною йди», - це означає навчитися жити у Господа.

І якщо сьогодні при світлі Євангелія ми самі вчинимо над собою суд, ми всі визнаємо, що ми негідні, що ми стали перешкодою на шляху справи Божої. Визнаючи це з гіркою, ми не повинні впадати у відчай. І тому Хрест Господній підноситься сьогодні в центрі життя. «Так, діти Мої, - говорить Господь, - ви справді пішли від Мене, ви справді не йшли Моїм шляхом, ви й усі покоління не виявились гідними Моєї любові. Але Моя любов, любов Божя, закриває і поглинає ваші гріхи. Я не відкидаю вас, а всіх знову й знову з безконечною терпеливістю Своєї Батьківської любові кличу до Себе. Встаньте переді Мною так, щоб Мій Дух міг на вас впливати». Станьте так, щоб Він проник у ваше серце, вклоніться Йому так, щоб відчувти благоговіння, закрийте Його так, наче справді живий Христос поруч з вами і простягає вам руку. Адже це так і є, тільки у цьому наша сила.

Тепер ми з вами знаємо, що в нас самих немає жодної сили, що тільки Господь її дає і через наші немочі, всупереч нашій негідності велика справа Христова буде здійснюватись на землі, всупереч нашій недосконалості, тому що любов Христова обіймає всіх. Світло Христове осяває всіх, як сонце, яке світить на праведних і неправедних, так світить на нас Господь. Але сьогодні ми проситимемо Його: «Господи, Твоя кров на нас, Твоя кров, що спасає, обмила нас. Ми знаємо, що ми як пил, як сміття розтоптане. Ми не спромоглися нічого зробити так, як Ти хотів, ми мертві. Але Ти нас воскресиш». На це ми маємо надію, перед цим знову набираємо впевненості, але впевненості не в собі, а в Ньому, Який оживляє померлого, піднімає раго і прилучає до Себе.

Чужої біди не буває!

Початок на 5 стор.
Координатор напряму Ірина Гавенко відвідує міський штаб допомоги біженцям майже щодня, організовує й коригує різні напрями діяльності. Зокрема, нещодавно знайшла заміну для «Гарячої лінії штабу допомоги» - комунікабельну студентку третього курсу факультету психології Юлію Мелехіну з Центру соціальних ініціатив і волонтерства ДНУ. Юлія уважна, оптимістично зворушлива та дуже чемна дівчина, вона не може не сподобатися тим, хто телефонує та звертається за допомогою. «Кожний телефонний дзвінок для мене - це окрема доля людини, яка зараз у біді, і я, бодай небагато, але можу допомогти інформаційно, підтримати емоційно та психологічно, витривавши часом жажливі розповіді про війну, сьогоднішню, реальну. Я розумію, що цих людей треба «відіграти», створити їм належні умови, які б допомогли хоча б на якийсь час забути про ті страхоття, з якими вони зустрілися», - розповіла Юлія.

Студент другого курсу факультету психології Сашко Підгорний виявив бажання бути з іншими волонтерами нарівні, і вже два тижні успішно працює у штабі у спеціалізованій охороні. «Я допомагаю людям у біді саме тут, але якщо потрібно буде, можу піти і до батальйону «Дніпро», - говорить Сашко. І таких студентів дуже багато. Студентка-психолог Інна Романюк написала багато листів бійцям на передову, вселяючи в них віру і надію на перемогу та повернення живими і здоровими до рідних домівок.

Викладачі університету допомагають постраждалим речами, коштом, продуктами, психологічними, юридичними та інформаційними послугами тощо. Штабу допомоги передано певну гуманітарну підтримку від співробітників та студентів ДНУ. Після роботи у штабі допомогти доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти Олена Переворська сказала, що пишається нашими студентами-волонтерами, які у канікулярний час знаходяться саме

там, де вони потрібні, і які зовсім не по-юнацьки ставляться до нагальних проблем, старанно оволодівають педагогічними компетенціями у власній практичній діяльності.

У координаційного центру ДНУ із надання допомоги вимушено біженцям попереду нові форми волонтервання. На волонтерів очікують постраждали у воєнних діях на сході країни і з військового шпиталю, обласної лікарні ім. Мечникова. Там теж потрібна допомога словом, конкретними діями, психологічною підтримкою. Розуміємо, що це теж особливі люди, сини нашої Вітчизни, яким потрібна і наша допомога також. Нам повідомили, що розпочинає роботу центр допомоги постражданим щодо підготовки гуманітарної допомоги на вул. Гоголя, де також потрібні волонтери університету. Запит громадської молодіжної організації прийнято.

Центр соціальних ініціатив і волонтерства
ДНУ імені Олеся Гончара
Фото доц. Бондаренко З.П.

Люди як тварини, тварини як люди

Валентин Бердт, Яна Бердт. Марципан Пломбирович. - Л.: Видавництво Старого Лева, 2009. - 176 с.

Люблячи казки, де головними дійовими особами є тварини. З них можна посміятися, але згодом починаєш розуміти, що сміявся над самим собою або над співвітчизниками. Так і в цій казці, тільки набагато гостріше, бо всі тварини у цьому творі не прості, а елітні, а тому особливі.

Кіт Марципан на прізвище Пломбирович, бо був він суцільно білий, належав власникові супермаркету. Його всі любили, пригощали усілякою смакотою, певно, щоб відплатитися до свого роботодавця. Пломбирович жив таким розкішним життям, що ніби сир у маслі катався, а коли якась побачив мертву мишу, то зомлів.

«Плоування заради харчів Марципан уважав справою прибулудних та сільських котів. Не панська це справа бігати за мишкою або стрибати за горобцями. «Позбираєш весь пил по горіщці та реп'яхи по бур'янах, захекаєшся, наче за тобою сто скажених псів гналися. І заради чого? Кому ті нещасні миші заважають? Хіба зараз котам бракує їжі? Плоування - це тяжкий спадок від наших древніх предків», - розмірковував Марципан (с.6).

Але так думати може лише ситий, який, як відомо, годного не розуміє.

Хазяйкою кози Пріськи була власниця найдорожчого у Києві бутуки, який знаходився на Хрещатику, а навпроти у їхньому елітному хуторі жили осли Чупа і Чупс, які належали власникові престижного казино. Така собі Конча-Заспа під Києвом.

Тварини ні в чому не знали відмови: Пріська була чаштою відвідувачкою бутуки, а осли змагалися силою з гравцями казино. Ніщо не натякало про прихід близької біди, та раптом усі мешканці хутора всілися на свої машини, покинули й будинки, й домашніх улюбленців і гайнули світ за очі. Певно, влада в країні помінялася, що люди дали драла.

Але ж тваринам від того не легше. Про них більше нікому було піклуватися, а самим харчуватися важко. Особливо коту, який звик бачити у холодильнику ледь не весь асортимент м'ясного і рибного відділів супермаркету. Тому спочатку друзі по нещастю діляться з охлялим Марципаном вістомом холодильників у своїх будинках, а до того навіть рятують нещасного kota від загибелі.

Шкода, що так не може тривати вічно. Літо минає. Та треба віддати належне, не зважаючи на своє елітне становище, тварини починають готуватися до зими. Чомусь здається, що вони набагато розумніші за своїх господарів, і не розпечені «красивим життям», бо досить швидко адаптуються до ситуації.

Хоча, з іншого боку, були б їхні хазяї дурними, не накрали б стільки, щоб на них повідкривали кримінальні справи. От таке непевне враження щодо розумових здібностей багатьох людей: гроші диктують одне ставлення, а поведінка натякає на зовсім інші здібності. Бо люди у цій книзі, особливо заможні, проявляються в усій красі.

Продовження на 9 стор.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір щонеділі о 21:30, на першій програмі Українського радіо.

ЧАС АКАДЕМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ НА МІЖНАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Академічне середовище сьогодні є, насправді, однією з тих рушійних суспільних сил, які здатні створити гідне європейське майбутнє України, взяти відповідальність за поступ і розвиток нашої держави у Європейському контексті, на світовому просторі освіти і науки. Лідерство в академічному середовищі сьогодні набуває особливого значення, адже насамперед ректори вищих навчальних закладів мають стати провідниками суспільних змін, і зокрема у сфері вищої освіти і науки. Активна позиція академічних лідерів та інтеграція їх з європейським і світовим середовищем на рівні ректорських об'єднань видається нам надзвичайно актуальною і важливою сьогодні.

19 травня 2014 р. у Варшаві, у Казимирівському палаці Варшавського університету відбулася офіційна зустріч Конференції ректорів академічних шкіл Польщі та Спілки ректорів вищих навчальних закладів України.

На чолі української делегації – Президент Спілки ректорів, ректор Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка Леонід Губерський, на зустрічі були присутні перший віце-президент Спілки, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова Віктор Андрущенко, ректор Національного університету «Львівська Політехніка» Юрій Бобало, ректор Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича Степан Мельничук, проректор Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка Петро Бех. Докторант ДРІДУ НАДУ при Президентові України Ірина Дегтярьова була представником одночасно обох сторін, адже є visiting researcher у Фондації польських ректорів.

Надзвичайно поважне представ-

ництво від Польської сторони вразило: на запрошення Президента Конференції ректорів, ректора Сілезького університету Веслава Баниша, у заході взяли участь Міністр науки та вищої освіти Польщі, професор Лена Коларська-Бобінська, Президент Головної Ради науки та вищої освіти Польщі, професор Єжи Возніцький, 15 ректорів Президії Конференції ректорів Польщі. Крім того, участь у високоповажному засіданні взяли представники Посольства України в Республіці Польща на чолі з Тимчасовим Повіреном Владиславом Каневським.

Основною метою цієї зустрічі було

підписання Угоди про співробітництво між Конференцією ректорів академічних шкіл Польщі та Спілкою ректорів вищих навчальних закладів України, яка має на меті створення двостороннього партнерства на рівні національних ректорських об'єднань задля підтримки, розширення та просування українсько-польських відносин у сфері вищої освіти та наукових досліджень. Посилення співпраці у сфері академічних обмінів, реалізація спільних дослідницьких проектів, використання досягнень науковців обох країн для розвитку науки в Україні та Польщі – ось головна мета підписаної Угоди. Угода підписана на термін 5 років, після чого буде автоматично продовжена.

Президент Спілки ректорів України, професор Леонід Губерський зазначив, що підписана угода

є свідченням якісного нового етапу у відносинах між Україною і Польщею у галузі освіти і наукових досліджень. Безумовно, ця зустріч набуває особливого значення в ці непрості для України часи. «Ми високо цінуємо досвід та авторитет польських університетів на Європейському просторі вищої освіти, адже саме вони часто виступають ініціаторами і координаторами багатьох міжнародних проектів. Понад 120 вищих навчальних закладів України співпрацюють з польськими університетами. Звичайно, Угода є загальним документом, і її треба реалізовувати через конкретні програми і проекти» – у своїй промові говорив шановний ректор.

Пані Міністр, професор Лена Коларська-Бобінська зауважила так: «Дипломатія м'яких рішень, дипломатія наукова, культурна чи економічна має величезне значення у розбудові міжнародних зв'язків. Ми будуємо і зміцнюємо суспільні відносини, і таким чином ми сприяємо глибшому розумінню і розвитку самих себе. І тому я дуже вдячна польським та українським ректорам за сьогоднішню ініціативу. Наукові дослідження, обмін студентами, навчання, насправді, є найкращою формою м'якої дипломатії, яку можна собі уявити. І це дуже важливо, що в цей самий момент ми підписуємо цю Угоду. Думаю, що наступним нашим кроком буде підписання Угоди про співпрацю між міністрами Польщі та України. Ми уже почали працювати у цьому напрямку. Таким чином, ми будуємо цілу сильну і потужну структуру взаємних академічних стосунків на різних рівнях». Крім того, міністра наголосила на зміцненні саме наукової співпраці і висловила побажання, щоб Національний центр науки, агенції, що фінансують наукові дослідження найближчим часом розробили спільний польсько-українську дослідницьку програму, уже є такий позитивний досвід співпраці з Німеччиною. Тим паче, що НАН і ПАН реалізують спільно близько 50 наукових проектів.

Президент Головної ради науки та вищої освіти, професор Єжи Возніцький ще раз наголосив на тому, що співпраці між польськими та українськими навчальними закладами є настільки широ-

кою і багатою, що уже давно нарізла необхідність надати їм більш високого, національного рівня та системного характеру. Політика академічного середовища, як і політика держави Польща стосовно України полягає в абсолютній підтримці та всебічному лобюванні міжнародних зв'язків добросусідства.

Президент Конференції ректорів Польщі, професор Веслав Баниш говорив про те, що одним із проектів, які уже реалізують спільно ректори України і Польщі є проект «Аналіз окремих прикладів співпраці між польськими та українськими вищими навчальними закладами на фоні порівняння систем вищої освіти», який ініціювала Фондація польських ректорів. Також планується активніше залучити представників польських та українських університетів до проекту Європейської асоціації університетів

ATHENA, метою якого є модернізація систем вищої освіти у країнах Східної Європи, у тому числі й України (КНУ ім. Шевченка є учасником цього процесу і координатором в Україні). До того ж, наприкінці квітня 2014 року об'єднання ректорів технічних університетів підписали угоду про співпрацю у Києві у присутності міністра освіти і науки України Сергія Євгена

Люди як тварини, тварини як люди

Валентин Бердт, Яна Бердт, Марципан Пломбирович. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2009. – 176 с.

Початок на 7 стор.

Тварини схожі на своїх господарів, але це проявляється насамперед в мові, бо часто коза, кіт та осли розмовляють улюбленими фразами хазяїв і навіть намагаються прилаштувати під ситуацію людські уявлення про світ. Хоча та сама коза Приська поводитися як революціонерка, певно, дається взнаки її рокерське минуле:

«До біса президентів і парламент! – закипіла Приська. Страх як ненавиджу будь-яку владу над особистістю. Це пригнічує. Нас і так он стільки часу гнобили та експлуатували наші хазяї, а потім викинули на вулицю, як непотріб. Президент – це для стада баранів, а ми з вами – тварини цивілізовані, дійдемо згоди в будь-чому і без президентів» (с.38-39).

Справжнє народовладдя...

Але найцікавіше, що тварини намагаються створити свою державу, бо просто так жити не можуть. З гіркою посмішкою спостерігаєш за побудовою тої держави світських тварин, особливо коли вони приймають свою конституцію – правила безпеки життя, які постійно доповнюються новими пунктами, або пробують обрати президента і розподілити посади в уряді.

На шляху у друзів багато випробувань. Вони помандрують до Києва в надії знайти своїх господарів та викраденого поганими людьми осла Чупса, але натомість отримають велику купу проблем, дізнаються правду про своїх хазяїв, потраплять у новини і навіть деякий час побудуть «нечистою силою», а ще на власній шкурі переконаються, наскільки підступна більшість людей, а правило, що «всі люди – вороги тварин», стане ще більш актуальним.

«Вони стомилися від людської уваги до себе. І знали, що нічого хорошого від отих, які зворушиливо «кицькають» та протягують порожні руки, «накають», чекати не слід» (с.86).

І так само нелегко повернутися до свого хутора.

Дуже важко привичаїтися тваринам до нового жит-

Зустріч на найвищому академічному й політичному рівні мала дуже теплу, навіть родинну атмосферу, сприятливу для обговорення стратегічних цілей та планів на майбутнє. Безперечно, наше майбутнє – разом в об'єднаній Європі, і ми разом виховуватимемо нове покоління молодих європейців, з новою системою європейських цінностей, новим інноваційним типом мислення і готовністю до рішучих і відповідальних кроків на благо своєї батьківщини.

Ірина Дегтярьова,
кандидат філологічних наук,
докторант Дніпропетровського
регіонального інституту державного управління НАДУ при
Президентові України, Polish
Rectors Foundation, visiting
researcher

та. Як бурхливо на початку реагує кіт Марципан на пропозицію кози перевернути в пошуках їжі сміттєві баки:

«Що? – виснував Марципан, наче йому хвоста відтопали. – Нащадок володарів чотирнадцятьох золотих медалей міжнародних котячих виставок – і на мийниці! Та моїх дідів, щоб ти знала, пестили руки президентів трьох країн Європи» (с.67).

А з часом їм усім доведеться добувати собі їжу будь-яким способом, забуваючи про власну елітність. Та повірився ця тварин не такі трагічні, як доля ще одного героя, який їм зустрічається. Це розумний і сильний духом пес з багатьма іменами – відгукувався на всі, які йому давали люди, хай би якими чудернацькими ті прізвиська не були. Друзі ж називають його Дипломатом за відповідні здібності.

Ще цуценям разом із матір'ю його покинув невдячний хазяїн. Мамцю малого збив автомобіль, бо хатні тварини не знали, як поводитися на вулиці, а пес повірився містом, поки не потрапив на стоянку біля Верховної Ради. Там його приглубив сторож, а депутати тривалий час дуже добре сприймали охоронця їхніх дорогих автовок. Та влада змінюється, і депутати теж, то серед нових депутатів знайшовся той, хто від усього серця ненавидить усе живе.

Довелося псу змінити місце проживання. І добре, що доля звела його з іншими розумними тваринами.

Багато можна розповідати про цю книгу, але краще прочитати її самому. За простотою викладу ховається глибокий зміст, а в цих тваринах дехто впізнає себе. І добре, щоб впізнав у тваринах, а не в лихих людях, яких у житті кожному зустрічається немало.

Гарну книжку «намуркотів» білий кіт Марципан своїм господарям, і добре, що вони ту історію записали. Хоча навряд той милий вгодований котик на фотографії так повірився, як його книжковий брат.

Наталія Дев'ято

7-річна мешканка Дніпропетровської області стала чемпіонкою України з шахів

У місті Ілпівськ відбулися Чемпіонати України з класичних та швидких шахів. У них брали участь спортсмени віком до 8 років. В обох змаганнях перемогу здобула мешканка Дніпропетровщини – 7-річна учениця ДЮСШ № 9 Анастасія Дубовик.

У чемпіонаті України по шахам класичним до 8 років взяли участь 46 спортсменів, по шахам швидким – 52 спортсмени. Вони приїхали з 17 областей України. В обох змаганнях збірну команду Дніпропетровської області представляли 2 спортсмени.

Інф. ДОН ДОДА

Зустрічають літо школярі Довгинцівського району

Веселими розвагами клоунів, яскравими концертними номерами зустріли літо 2014 року діти прищільних дитячих таборів КЗШ №№ 65, 108, 109, КСШ № 9 та Криворізької педагогічної гімназії Довгинцівського району. Понад 200 учнів завітали до КПНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості «Гармонія» на святкову програму з нагоди Дня захисту дітей та відкриття І табірної зміни із назвою «Літо зустрічай!».

Захід розпочався театралізованою постановкою веселого калейдоскопу забавних казкових героїв. Ігри, кричали, анімаційні танці, конкурси, загадки, вікторини та

запальні творчі номери художньої самодіяльності сподобалися глядачу від малого до великого.

Також біля 200 дітей взяли участь у відкритті літнього оздоровчого сезону на філіях закладу «Ровесник» КЗШ № 84 та «Галактика» КЗШ №128.

Літо для дітей проходить з гарним настроєм та яскравим сонечком.

Саюк Тетяна Іванівна, завідувача організаційно-масовим відділом КПНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості «Гармонія»

Літо дітям – на добро, на втіху

Літо голубить малечу й дорослих довгоочікуваним теплом, тішить зір розмаїттям барв, надихає і дає наснагу. Літо – пора приємних емоцій та веселого відпочинку для дітей. Та для педагогів ДНЗ №87 у літній період турбот не стає менше: зробити кожен день перебування дітей у дошкільному закладі влітку насиченим, цікавим і змістовним, організувати їхнє дозвілля на свіжому повітрі – ось низька завдань, які стоять перед ними.

Безпека життєдіяльності влітку, коли діти найбільш перебувають на вулиці – тема надзвичайно важлива. Саме в цю пору року вкрай важливо нагадувати дітям правила безпечної поведінки на дорогах, пояснювати необхідність їх дотримання, вдосконалювати навички самозбереження. Тому по закладу в літній період частіше проводяться практичні заняття по правилам дорожнього руху. Дітям нагадують правила безпечного переходу вулиці, надають змогу відпрацювати життєві навички аналізу дорожньої ситуації, уміння приймати відповідне рішення про перехід дороги, ввєненої поведінки та навичок відмови від небезпечних пропозицій. В середній групі пройшла розвага «Ти – пішохід», вихователь Ткаченко С.Г.

Створити умови для вивчення дітьми кольорового

спектру, використання нетрадиційних технік малювання, ставила перед собою задачу вихователь молодшої групи Кочмарь К.О. Під час проведення нетрадиційного заняття «Мандри Райдуги та її Різнокольорових Крапельок» діти шляхом пізнавально-практичних дій з захватом відкривали світ взаємозв'язку між кольором та почуттям, казкою та реальністю.

Проведення занять з фізичної культури на свіжому повітрі та використання оздоровчих сил природи сприяє зміцненню здоров'я дітей та забезпечує виконання одного з найважливіших завдань закладу - удосконалення функціональних систем та загартування дитячого організму. А літо саме та пора року, яка сприяє цьому. В закладі щодня під девізом «Хай щодня дарує літо міць і вправність нашим дітям» проводять форми роботи з дітьми, які сприяють зміцненню здоров'я дітей. На заняттях діти вивчають основні фізичні рухи, розучують ігри великої фізичної рухливості. Особливо подобаються дітям спортивні змагання, які проходять з різним спортивним знаряддям.

**Вихователь-методист ДНЗ №87
Марченко О.А.**

Весела зустріч у «День навпаки»

Шкільний літній табір відпочинку – це й пізнавальні екскурсії, і конкурси та змагання, і зустрічі з цікавими людьми. Одну з таких зустрічей організували працівники районної дитячої бібліотеки. Вони провели виїзне засідання літературної вітальні «Живе слово», у рамках якого перед дітьми Підгородненської ЗОСШ №3 виступила дніпропетровська письменниця, член Національної Спілки письменників України Еліна Заржицька.

...Саме цього дня в таборі відпочинку «Веселка», що діє при школі №3, проходив День навпаки. Дівчатка вбралися, наче хлопчики, а хлопчики – як дівчатка. Еліна Іванівна вдало налаштувала свій виступ на хвилю дитячого гумору, прочитавши публіці оповідання «Юрко Юрків – приборкувач бісиків» та інші свої твори. Вдячна злива оплесків стала подякою автору від четвертокласників!

А ще вони з цікавістю переглянули чотири випуски мультфільму «Як черепаха Наталка до школи збиралася». Уяву дітей привернуло й те, що анімаційна робота (за однойменною книгою Еліни Заржицької) створена юними художниками, фактично їхніми ровесниками – учнями шкільно-інтернатів Дніпропетровської області.

Правду кажуть, що лиш той, хто в душі залишився дитиною, може писати цікаві дитячі твори. Присутні слухали неповторні нотки авторського виконання, і відчували, що перед ними – людина добра, небайдужа, та, що добре розуміє дитячі почуття!.. Під кінець зустрічі письменниця запитала дітей, чи мають вони якісь запитання. Ті скромно промовчали... Зате, під час відпочинку за духмяним чаєм, хлопці та дівчатка таки наслідилися підійти до Еліни Іванівни. Та й закидали її своїми запитаннями! Скільки Вами написано книг? Як довго пишеться кни-

га?.. Чому черепаха звуть саме Наталка?.. Письменниця з радістю поспілкувалася з дітьми, відповіла на всі «чому?», а ще подарувала школі №3 містечка Підгороднього дві свої книги, не забувши й про автографи. А за всім тим уважно спостерігала черепаха Наталка, власно персоною, а поріч неї – такий же м'якенький, як і вона, Рожевий динозаврик... Це – персонажі імпровізованого лялькового театру, який час від часу діє у районній дитячій бібліотеці. Того дня ляльки служжною сиділи довкола книжкової виставки «Творчий ужинок Еліни Заржицької», ніби запрошуючи присутніх до дружби з читанням... Можливо, вони теж заговорять мовою казкових героїв Еліни Заржицької?..

**Лариса Омельченко,
бібліотекар РДБ,
м. Підгородне
Дніпропетровської області**

ВІРШІ ПРО МАЙДАН

Володимир Володимирович Вакуленко (відомий як Володимир Вакуленко-К., також як квк; * 1 липня 1972, Капітолівка, Ізюмський район, Харківська область) — український літературний діяч, контролітератор, письменник, поет, перекладач.

Лауреат міжнародної літературної премії імені Олеса Ульяненка, Лауреат Всеукраїнського конкурсу імені Леся Мартовича, Лауреат міжнародного конкурсу «Коронація слова» (Спеціальна відзнака в номінації «Пісенна лірика»). Нагороджений відзнакою «Срібний тризуб» до 20-ліття Незалежності України за літературні досягнення (2011).

Автор книг: «Монограмота» (2008), «Ви...не» (2011), «Сонечкова сім'я» (2011), «Ми, Провінція!» (2012). Нещодавно подали до друку його свіженьку книгу для дітей «Татусева Книга» (Видавництво Старого Лева), яка невдовзі побачить світ.

Автор має численні публікації в журналах, антологіях, альманахах як в дорослих виданнях, так і в дитячих. Упорядник і співупорядник кількох друкованих проєктів, організатор та учасник численних літературних акцій та фестивалів.

Сторінка на Вікіпедії:

http://uk.wikipedia.org/wiki/Вакуленко_Володимир_Володимирович

Вакуленко-К. Володимир
Харків-Львів

ТИМ, ХТО НЕ ВСТИГНУВ ПОВЕРНУТИСЬ...

Бросались на ветер, на беди, за правду!..

Я верю о том, что писать снова стану

О том, что весна зацветает лугами...

НЕБЕСНІЙ СОТНІ (УКР.)

Небесній Сотні –
Слава! Слава! Слава!
Бруківка пахне пеклом,
Бруківка пахне спиртом,
Чому я не лишився бруківкою?
Впалий доглілиць з пробитою аурую
Молитися у вишиваному бронезилеті –
Палаюче серце назване фашистським...
Ти поміж святости розкидаєш руки,
Де священники в касках, монахи у берцах
Михайлівський собор оплакував землю...
І як ці трофеї – розхристана думка
З підголеним мозком в кривавому парку
Де птахи дзьобали, й гієни згризали?
І як бо ж з цим жити довів винятковим,
І що реформує спокійну свідомість,
Коли ти поетом не хтів просто бути?
Набуте, на вітер, на біди, на правду
Я вірю про те, що ще стану писати
Про те, що весна завіткує лугами...

НЕБЕСНОЇ СОТНЕ (РОС.)

Небесной Сотне –
Слава! Слава! Слава!
Брусчатка пропахла адом,
Брусчатка пропахла спиртом,
Зачем я не остался брусчаткой?
Наземь упавший из пробитой ауры
Молился у вышитому бронезилете –
Моё горящее сердце назвали фашистским...
А ты между святости руки раскинул,
Где в касках священники, монахи у берцах
Михайловский собор землю оплакал...
И как эти трофеи – растрёпанная мысль
С застриженным мозгом окровавленного парка
Где птицы клевали, гиены грызли?
И как вот жить с этим вовек исключением,
И что реформирует отсутствие покоя,
Когда ты поэтом просто быть не хотел?

МИТЦЯМ, ЩО ОГОЛОШЕНІ ЕКСТРЕМІСТАМИ

Лауреати мистецьких премій
Оголошені екстремістами,
Собаки – урками,
Діти – терористами.
Забрамлені закони:
На чорному – сумне,
На червоному – гума.
Але хто подумав,
Про те, що зачатий початок?
Окупований простір,
Купа перепостів
Об'являх амністуватися.
Але ж у владних структурах
Замість долонь ратиці
На лінійх недоторканого страху!!!
Народ схожий на терплячого птаха,
Що надто любить свою оселю,
Оспівану цілунками землею
Наповненою героїчними фразами...
Листопадними унітазами
В уніформі обличчя вбивці
З невідомого пекла міліція
Тероризує свободу
Водонапірні акорди.
Ті броньовані мерці
ЛСД-шним срібником юди
Стріляють в невинні груди???
Прямують зі зброєю на неозброєних
Наркомани-воїни
З гумаком проти правди
Та пострілом в невинність!..
НА БА-РИ-КА-ДАХ
Воскреслі на вогнищі
Та загартовані розумом
Час проти минулого!
З прихідними чаями
На кленах шрами
Запікаються храмом

На серці синю
Молитва до сина
МИ ДО БІЛОГО ДИМУ!
Достроково проситимуть
Благодаті народу
Вознесеться країна
І усім в нагороду
Вірна віра у єдність
Ради волі дитинству
І в усьому свобідним
Бути мамі-Земельці...
Затінкові морози
Бочкових замальовок
Он-лайн корчі сновиддя.
Най шепочуть дерева
Одне одному нам
Родоводи лісів...
Та усі ми повстали
Бо тримаємо небо
Плечима Атланта...

СВЯТИЙ ХРЕЩАТИК

Я викреслюю себе наніч
із адекватної поведінки
гарантуючи замураній бруківці
свіжу та непорочну зброю,
щоб завчасу закрити випалом
по важкоартилеричних фізіономіях
недодуманої тимчасовості!
На медичних хрестах
розп'ята Марія,
На хребтах барикад
освятилися кров'ю невинні:
охрестився Хрещатик святий.
І він струменем збитий із ніг –
впав на камінь молитись.
Онде пастир-хрестоотці
із дітьми одягалися в кулі –
то неспокій поцілював наскрізь,
ніч вороже огнищем гарчала,
попіл сявся юною смертю...
Вгору сонце вкотилось руде –
закипаючий біль серцями.
У глевкій, під щитом, самоті
із прикушених губ кожну мить
чулось силою слово Тараса...
дим та сльози гаспидних стежок
Бог у касці, броньовані груди.
В Книзі Слави помітки з полів
молоком відписалися живому...
Сухо в горлі від вибуху днів,
від задухи пекельного ранку:
перемога дзьобала з руки
настрій в суміші із глюконатом.
МИ ДАВНО БЕЗІМЕННІ –
Свічі. Квіти. Хрести. Лампади...
28.02.-24.03.2014

ЛЕЛЕЧА ПОШТА

Лелеки приносять згорілі листи,
Лелеча над згарищем пошта...
Пожди мене, сонце, у снах підожди –
Світанком зустрінеш кого ж ти
Чи квіти розтріпані десь на скарбах,
Чи може розлушений камінь?

Чечню, Дагестан, Крим, Карабах,
І Київ на лоні поранень.
Розпечена болем у небі душа
Складає листа обгоріло...
Лелеки летять. День розкуто лежав
На просторі сліз. Прострілили.
28.03.-08.04.2014

МИ ДО КІНЦЯ!

Теорія ворон на вгороді:
Сьогодні так само, як і завтра
Синтетична влада
Силіконою мовою
Розжовує сповільнену вату
Обіцяючи все владнати –
Совок вірить сказаному,
Революція вірус в перевірене.
Гнилі обіцянки,
Прокислі цитати.
В балаклаві Батьківщина-мати
Їй соромно відкрити обличчя –
Чекає на народне віче.
На спалених палетах
Та знеструмленій каві
І на примерзлих до неба канапок
Достатньо трикрапок.
Текстильні магнати
Зимових коктейлів
Цей дим найсолодший:
Ним пахнуть долоні,
Наповнені хлібом.
Ним пахне кохання.
Здавалося: ніби
Привласнені німби
По небу, як риби,
Хмари ритмом
Збираються купи –
Часи перед громом!
І йде брат за брата
Своя у нас віра
Окрилена боем
І кров'ю загиблих...
Або до кінця ми,
Або нас під ростріп
А решту в арешти...

БОЇ СУМНІВІ

Реквієм Маяковському
питиму з лиця простору
незаселеного острову
і там залікувати постріл.
Нездали ці крила
хоча одне вирросло
інше приречене
на оприлюдненість...
Вічне покарано
відчай успокоєний
Сірими хмарами
Силою зорані
Зоряні воїни
Стрілом у скроню
Собі я дозволю
визріти віком
вигризком вирости
окрай стін окривлених

НІЖНІСТЬ

Розсипна карточ серця,
Що відбулася поодаль
Вітчизняної байдужості.
Дівчатка сунуть та танки,
Дівчата під будністю втоми,
Дівчата сильніші кохання.
Броньована ніжність,
Цілушки в шоломах,
Зима на спідницях.
А вікна безокі,
Цеглини беззубі,
Вмонтовані шини
В палаючий спокій.
Мій плюшевий зайчик
Заснув біля вуха –
Він дихав дитинством
В моїх сновидіннях.
Криваві люстерка
Зі входом стороннім
На дозвіл вбивати...

ТРОЯНДИ РЕВОЛЮЦІЇ

Паранормальність смерті:
Парадоксальна параноя
На східцях виноградної лози
Серед сімох видовищ
Потенційна реальність
Це моя пунктуальність
Розписана по пунктах!
Біогенетика сновидіння
Карбує на яблуках паморозь
Змнив білизну учоращній вечір.
Ви намагались осягнути наслідки зброї
Навченою бути спокійною
До впевненості вистояного часу.
В епоху третьої Світової Любові
Довгоочікуваним листом без адресанта
З правом на плюшеву ніжність
Підкорювати ритміку свідомості...
Моїм очам бракує погляду...

НЕ ПРО НАС

Обв'язи благосклонное тело,
Выверни его наизнанку...
Возле меня парабелум,
Возле тебя диск Янки...
Вигни меня наошуп,
Возле тебя Пульс Ветра...
Возле меня та площадь,
Что затажена в кедрах.
Высмотри меня в изгои,
Пробей мне голову кайфом...
Я на изгиб калорий
буду военным Wi-fi-йфом.
Я на извилине мыслей,
Больше не стану раем...
Может мы раньше скисли,
Но я навсегда стираю
Старый апостроф нервов
Любов не про нас говорила...

кривою оманом
вогненно і сонячно
снами молитимусь
литимусь осінню...
хтось ще графітить
мене на уламках
диких цитат
запітнілого літа
де я задовільний
цитую Конфуція
знову конвульсія
і кроки небом...
та я ж по землі
слідами прямою
наперед часу
і встопу щастя
вселенського шляху...
медові печери
шипшинові вірші
ручаві ніші
рубінові птахи.
пора припиняти
бої своїх сумнівів...

МОЯ КРОВ – У ВИНУ...

Ніби Гелен Келлер, – «я буду, я знаю, я вірю», –
І навпимацки букви цитую допонями вишир;
Це моя діагностика – власний синдром і вимір,
Як розплющене серце судомою б'ється із нір,
Прорубавши шляхи крізь покірний
санскритський вузол.
Саркастичні актори благають благих відчуттів.
Колісницею неба щоденне сонце угрузло
На мечі рукояті поневолених судьбами дів,
Доти дотиком пальців шукаю на лініях ніжність,
Доти надто на прикус кров гірка і знесолені дні.
Розчиняються руки... наскрізь мене думки узбіччі
І у кухлі благаць сльози помсти мої мовчазні.
Запророчу спілим на обмані своїх віддзеркалень –
В полі згин оберіг, та й ненависть мене притомила.
Досліддили сліди – глина знов перетворена в камінь,
Моя кров – у вино, в непорочні хліба – моє тіло.

САГА МАКІВ

Покохатися з маками в полі,
На руках розкриті стежки.
Недоказаних слів епістолий,
Недодуглених зграй вожаки.
Непокаюся на требищі вітру,
Хоч, відверто, минаю зі сліз.
Заморочене небо витру –
Ти само за неволю молись.
Я зі східних обрядів вертаюся,
В тих сузір'ях, де груди зірок:
В передліссі розніжений заєць,
В передмісті старіючий рок,
В передслів'ї розхристана неміч,
Чи ж мої розп'яті слова.
В моїх задумах досі іде січ –
Та для бою ця пісня вдова.
Шлях один під зітхаючим птахом:
Кат юрби силпе в ноги поклін.
Розп'ята на соняха сварга
Сага маків, до вічності сплін...

Лист у майбутнє

Колись у мене будуть діти – син чи донька, або одразу двох. І я обов'язково розповім їм, як у далекому 2014 році моє життя, як і тисячі інших життів, розділилось на «до» та «після». Моя дитина знатиме про те, як одного осіннього вечора декілька людей на головній площі столиці розпочали те, що потім називали феноменом. Мій син чи донька з дитинства знатимуть слово Майдан. Я навчу їй пишатися людьми, які стояли там днями і ночами. Коли моя дитина десь почує прізвище Нігоян, то обов'язково скаже, що це герой, герой з Дніпропетровщини і його дідуся у далекому 2014 році був одним з тих, хто ніс труну Сергія, а слюзи котились від безсилля щось виправити. Коли моя дитина зустрине у дитсадку чи школі дітей тих, чії родичі загинули на Майдані, то подякує їм за мужність і жертву в ім'я сьогодення.

Мої діти будуть знати істинне значення слова бандерівець. Вони співатимуть гімн, гордо промовлятимуть «Героям Слава!». Вони змалку будуть знати – росіяни не браття. Вони розумітимуть різницю між тими жителями Росії, які ходили з плакатами «Україна, прости!» і тими, хто зловтішався вбивствами на Майдані, збитими літаками та полоненими. Мої діти знатимуть, що не всі «беркутівці» вороги, але розумітимуть хто і чому катував козака Гаврилюка. Вони будуть у молитвах згадувати всіх загиблих у Боїнгу, дорослих та дітей, чії невинні життя, наче буфер спалили плани головного терориста планети. Так, вони будуть розуміти значення слова тероризм – я покажу їм фото Путіна і людей у камуфляжі, які вивішують триколори на українській землі. Я не знаю, як далі буде, адже зараз сер-

МОЛИСЬ
за
УКРАЇНУ!

герої. Найкращі патріоти і боронителі землі. І завдяки їм сьогодні я живу в Європі. Дякую їм. І я вірю, що так буде.

Коли лунатиме пісня «Плине кача» - вони знатимуть, що в її словах – сум та біль Небесної сотні і всіх тих, хто помирав потім. Коли вони почують «Воїни света, воїни добра...» - я розповім, як одного дня Дніпропетровськ постав і розламав кайдани стереотипів. Як ті, хто повинні нас боронити, бігали за нами з кийками і поливали людей з водометів у 25 градусний мороз. А потім Дніпропетровськ переміг – тут замайорили прапори, розквітли вишиванки, з'явилися центри допомоги військовим та біженцям, а дніпропетровці як один здавали кров для поранених військових. Я розповім своїм дітям, як їх батьки, дідуся, бабусі жили цими днями, допомагали всім, чим могли,

пень 2014 року, війна. Одні з кращих помирають на сході нашої держави від рук найгірших. І коли мій син чи донька зустрине тих, чії тата воювали у цій війні або не повернулись з неї, то обов'язково скаже: «Мама мені розповідала що вони –

розквітли вишиванки, з'явилися центри допомоги військовим та біженцям, а дніпропетровці як один здавали кров для поранених військових. Я розповім своїм дітям, як їх батьки, дідуся, бабусі жили цими днями, допомагали всім, чим могли,

Рубрика Дарина Сухоніс-Бумко

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ПОГОВОРТИ
KICANOKIA@GMAIL.COM

«Роби справу чесно, з душею – і твоє до тебе прийде»

Богдан Ступка

Не закохуйся в обличчя,
не закохуйся в вбрання,
а закохуйся в ту душу,
що потрібна для життя!
Бо краса - це сон зрадливий,
раз присниться тай нема,
А душа - це все на світі,
що потрібно для життя...

22 липня 2012 року - у Києві пішов з життя Maestro українського театру та кіно, а також, лауреат Шевченківської премії (1993 року, за головну роль у виставі «Тев'є-Тевель» за Шолом-Алейхемом), Народний артист УРСР (1980), Народний артист СРСР (1991), Герой України (2011) - Богдан Сильвестрович Ступка.

Богдана Сильвестровича не стало на 71 році життя, його серце зупинилось внаслідок запущеної хвороби раку кісток. Він хотів померти в один день зі своєю матір'ю, та не дожив лише дня до того.

Присяга вояка Української Повстанчої Армії

Я, воїн Української Повстанчої Армії, взявши в руки зброю, урочисто клянусь своєю честю і совістю перед Великим Народом Українським, перед Святою Землею Українською, перед пролитою кров'ю усіх Найкращих Синів України та перед Найвищим Політичним Проводом Народу Українського: боротись за повне визволення всіх українських земель і українського народу від загарбників та здобути Українську Самостійну Соборну Державу. В цій боротьбі не пожалію ні крові, ні життя і буду битись до останнього віддиху і остаточної перемоги над усіма ворогами України.

Буду мужнім, відважним і хоробрим у бою та нещадним до ворогів землі української.

Буду чесним, дисциплінованим і революційно-пильним воїном.

Буду виконувати всі накази зверхників. Суворо зберігатиму військову і державну таємницю. Буду гідним побратимом у бою та в бойовому житті всім своїм товаришам по зброї.

Коли я порушу, або відступлю від цієї присяги, то хай мене покарає суворий закон Української Національної Революції і спаде на мене зневага Українського Народу.

Мер міста Львова Андрій Садовий: «Бути успішними – це бути разом, мати постійний контакт»

Літній день 5 липня 2014 року видався у Національному гірничому університеті насиченим подіями. Як тільки закінчилися урочистості з нагоди 51-ї традиційної щорічної зустрічі випускників, до ВНЗ завітала делегація із Західної України у складі голови міста Львова А.І. Садового і ректора Національного університету «Львівська політехніка» Ю. Я. Бобала.

Гості почули тут українську пісню і отримали книжкові подарунки.

У залі вченої ради відбулася зустріч А.І. Садового і Ю. Я. Бобала зі студентами та професорсько-викладацьким складом гірничого університету. У своєму зверненні до присутніх у залі Андрій Садовий підкреслив те, що побувати в одному з найкращих університетів Європи Національному гірничому університеті було його давньою мрією. З огляду на останні політичні події в Україні Андрій Іванович запросив частіше приїжджати дніпропетровців до Львова. «Щоб ми були разом, тільки тоді не повторяться події на сході нашої країни. Бути успішними – це бути разом, мати постійний контакт».

Ректор НУ «Львівська політехніка» професор Ю.Я. Бобало у промові зауважив: «В коридорах НГУ, незважаючи на літо і вихідний день, повно людей, і це дуже приємно». Юрій Ярославович ознайомив присутніх з основними напрямками діяльності ВНЗ і значення нового Закону України «Про вищу освіту» для розвитку вищої освіти в Україні. Також Я.І. Бобало та А.І. Садовий відповіли на численні запитання із залу.

Зустріч у залі вченої ради закінчилася підписанням угоди між НУ «Львівська політехніка» і Національним гірничим університетом про співпрацю, яку підписали очільники ВНЗ.

**Інформаційно-аналітичний
центр НГУ**

Високі гості під проводом ректора НГУ академіка НАН України Геннадія Півняка й інших членів ректорату пройшлися 115-річними світлими коридорами головного корпусу НГУ. За регламентом їх ознайомили з раритетами вузівської науково-технічної бібліотеки, найбільш цінними експонатами народного музею історії НГУ ім. Олександра Поля і геолого-мінералогічного музею.

У Центрі культури української мови ім. Олесь Гончара на делегацію очікував прийом у найкращих українських традиціях – науковий консультант професор Світлана Ігнат'єва і старший методист член Національної спілки письменників України Леся Степовичка яскраво і лаконічно розповіли про величезну культурну роботу, яку проводить ЦКУМ ім. О.Гончара і його значення для виховання патріотизму студентів.

Ми з тобою в одному стилі
Ми з тобою однієї сили
Ми з тобою в одному колі
Ми з тобою однієї долі
Ми з тобою в одному морі
Ми з тобою в одному небі
Ми з тобою одного прибою
Ми з тобою в одній пустелі
Ми з тобою в одному напрямку
І один маємо борт
Ми з тобою у сонці рамками
Відкриваємо світ разом
Ми з тобою в одному кольорі
І до зустрічі тільки крок
Ми з тобою в одному просторі
Ми з тобою один зв'язок...

17.07.2014
Ми співчуваємо

Немає слів, які можуть в повній мірі описати біль втрати. Ми щиро співчуваємо всім родинам загинлих. Тероризм, як ракова пухлина, що вийшла за кордони України і торкнулась Європейці та американці.

Світла пам'ять усім загинлим. Усі ці невинні люди тепер в кращому світі. Бо загинувши дітей на борту – тепер виголи на небесах.

Не можемо пробачити, не маємо права забути!

PRETTY CREEPY

Дніпропетровська майстриня створює унікальних зайчиків ручної роботи

Катерина Морозова за допомогою любові, натхнення, тканини, скла та полімерної глини робить цей світ ще гарнішим. Дівчина створює зайчиків ручної роботи, які зовсім і не схожі на звичайних пухлястиків. Це дивні, прекрасні та трішки погорблені створіння з очима, в яких відраховуються асесіт. Як зазначає майстриня, це не просто

іграшки, а справний персонал із характерами. "Creepy Bunnies" (з англ. моторошні зайченята) – таку назву носять ці витвори мистецтва і вже погрожують завоювати світ. Зайченята вже живуть не тільки в Україні, але і за її межами, адже багато не лише дітей, а і дорослих хочуть «васиновити» цих прекрасно-дивних малючків. Багато хто замовляє зайчика схожого на себе чи просто просить зробити його у певному стилі. Меж у фантазії автора та замовлення немає, а кожен зайчик народжується унікальним та душевним. Я таню вже заворила «зайчиноманією» і незабаром мрію

замовити зайчика, схожого на себе, або був у мене такий талисман; зайчик-журналіст. Будь-яка річ, створена з любов'ю завжди стає оберегом, а Катерина вкладає у кожного зайчика частинку своєї душі.

Мирослава Борхес
Фото: Creepy Bunnies
vkontakte

Відвідайте сторінку авторства майстрині: http://uk.com/creepy_bunnies або http://vk.com/creepy_bunnies

УКРАЇНСЬКОЮ ПРИКОЛЬНИШЕ!

СЛОВНИК ІЗНАЙДОМОГО ДІЯЛЬСТІ*

- Алергія – синапс, тривога
- Амфібулія – медична допомога
- Андрус – модій
- Андруха – кафе
- Багнет – афіш
- Балкага – історик (Бала – розмова)
- Балюк – повітряна муха
- Бамбетець – кінчатка лапки зі стільцем
- Банюк – каструля
- Батер – шибеник, вулкан
- Бладо – нічний немір
- Блюк – загоряється, покочається, забивається
- Блюк – дівчина
- Бромка – ворота
- Бурюк – мелек
- Вар'ят – божественний
- Вельон – фата молодого
- Винодок – абстрактний
- Вуйко – дядько
- Вуйко – тітка
- Галіца – Галичина
- Галіца – вузлик
- Гала – парля (або хамон)
- Гранд – честь
- Гранд – залюбований
- Гуляк – танцювальний
- Галда – поштар
- Галарета – мари, маринад

- Гуд – вузлик
- Двафіль – падач
- Дваір – 1. староста 2. годівник (Дваірков)
- Дупа – лоп
- Жовір – солдат, війн
- Забав – світ, танці
- Занско – праска (уточ)
- Зайчуваті – виставити
- Защакка – бавлянка
- Зимко – колорит
- Зупа – суп
- Канцеляр – жидет, безрукава
- Каната – диван
- Каната – бутерброд
- Калачушакати – відцати
- Карамболь – зітхання
- Кашкет (кашкет) – метя
- Каштелан – командант
- Кашані – кислий
- Кашані – море
- Кашані – бад, ресторанич, забавлявко
- Кашані – жінка, дівчина
- Колосанка – товаришка
- Кредак – диво зі сльозинками дивиритан
- Кремуватіца – соромітська
- Кримпал – торка
- Кримп – похитно, сунко, відра тканини
- Кримп – велика частина слів
- Крипак – травне схованок
- Крипак – скарбачник
- Кунітель – товариш
- Кудлат – блявота, рикати
- Кудлат – сирок
- Летик – коня
- Летовище – аеропорт
- Легуїна – десерт
- Локаль (льокаль) – 1. ресторан, шенк 2. Квартира
- Лостра – дивкало
- Люфа – дуб
- Люк – підвал
- Люк – сирок (якщо має народити)
- Маришела – неспокійна людина
- Маринера – лідерка
- Маришела – дивкало

- Мирко – шовковий
- Моркка – розквіт
- Мошкі – туби
- Нагла попка – швидко дитинка
- Начник – мезок
- Нарванік – жалді
- Нобіман – похитно
- Незавдані – несподіваний
- Нобіман – затинка
- Обієкта – падач
- Обієкта – плита
- Обрус – скатертка
- Одр (одр, одр) – неадекватний війн
- Одроба – прикраса
- Офрива – незграба
- Палітман – скарбачник
- Пашарок – паштет
- Паці – порок
- Пашарок – труба говорити
- Пашарок – рол, ступити писок – сиди туби
- Пашарок – дітяк-підліток
- Пашарок (пашарок) – солодкий перог або доручок, картоплинка
- Пашарок – кімната
- Пашарок – студент
- Пашарок – подорожник
- Пашарок – перок
- Пашарок – приборати
- Пашарок – шльонда
- Пашарок – соромітська
- Пашарок (пашарок) – танцюваль
- Пашарок – нісик
- Пашарок – рутич, старий шев
- Пашарок (пашарок) – побачення, зустріч
- Пашарок – обличчя
- Пашарок – розардіж, баддя
- Ресторан – ресторан
- Реша – сітка труба
- Реша – велосипед
- Реша – тронда
- Реша – жувак, порожняк
- Реша – труба
- Салет – мазан

* – тут галицькі слова, не лише львівські

Чотирилапі воюють серцями

Бандеропес

Не для кого не секрет що під час більшості воєн тварини відігравали не останню роль. Військові собаки вишукуючи міни, а історія світових протистоянь розповідає про героїзм диких тварин, приручених людиною (леви, тигри, слони). У сьогоденній війні за українську свободу не лише професійні військові собаки допомагають людям, але і просто вуличні коти та песики, яких беруть до себе у зоні АТО, стають справжніми членами військової родини. Ці чотирилапі воюють серцями, віддають свою енергію та безкорисливу любов тим, хто боронить наші кордони. Їх вірні очі, теплі лапи та холодні носи у ці непрості часи виникають рідку усмішку на устах мужніх захисників, що так відчайдушно і сміливо щодня ризикують життями...

Пес Фукас

КІТ-ЗАХИСНИК

**ХАДУ – грузинська філософія, що подарує вам здорове та красиве тіло.
Читайте у ексклюзивному авторському матеріалі Мирослави Борхес**

Федерация Хаду

Хаду

Інструктор Ігор Дзеб'ян **Інструктор Інесса Бутко**

Вправа розведення над головою яка дозволяє повністю розтягнути м'язи грудного відділу хребта

Глибоке пропрацювання м'язів черевного пресу та стегон

Вправа «Ластівка» - тренування м'язів ніг та задньої поверхні стегон, а також розвиток поперекового відділу хребта в посиленому темпі

Вправа під назвою «Кулаки в землі» дозволяє розштурхати поперековий відділ хребта, плавно і плавильно вигинаючи попереки

Одні з вправ які виконують, що задіє внутрішній відділ стегон

Детальніше про цікаву грузинську методіку на українських теренах ви можете прочитати тут www.hadu.org

Хаду – це авторська гімнастика, яку винайшов грузин Звіад Арабулі, названа на честь його рідного села:

«Найдороще моєму серцю і душі місце знаходиться в горах Грузії через два прських перевали від Тбілісі. Там мої дядьки й тітки. Там мої дідусь з бабусею. Там тепер і мої батьки. Сільський цвинтар біля маленького хевсурського села Хадуелебі, що перекладається як «Ті, які з хаду» або «Ті, що прийшли з хаду».

Хаду – це не просто поєднання букв або звуків, і навіть не символ. Це реальна сила тіла і духу. Це життя мудрості багатьох поколінь. Це те, що я відчуваю в собі, і в ще більшій мірі відчуваю за своєю спиною. Тому, коли треба було придумати назву, вона вже була відома – Хаду.

Федерация Хаду України існує з 2009 року. І за цей час методика знайшла прихильників в Грузії, Болгарії, США та багатьох інших країнах.

Я вирішила відвідати безкоштовну презентацію - тренування, аби на власні очі побачити чи дійсно це так цікаво і ефективно. В залі люди різного віку, хтось має спортивне тіло, у когось - зайва вага. Тренер розпочинає презентацію з короткої історії методіки Хаду. Мені, як філологу, особливо цікаво послушати. Потім розпочинаємо тренування під ненав'язливу динамічну музику. І можу відразу сказати своє перше враження: це не просто гімнастика. **В основі цього фізично-філософського підходу покладено сприйняття людського організму як єдиної системи, яка не може повноцінно і якісно функціонувати, якщо якась з «деталей» не працює.** Сам Звіад винайшов Хаду після того, як отримав невтішний діагноз лікарів стосовно стану його хребта і таким чином виликувався. І на тренуванні мені здалося, що окрім фізичного наванта-

Грузинська філософія, що подарує вам здорове та красиве тіло або що таке Хаду?

ження у цій методіці відчувається якась грузинська енергетика. Тренування розгортається, як гучний тост у Тбілісі – від перших побажань і до нестримних оплесків та вигуків. Ми починаємо зі, здавалося б, простих вправ і закінчуємо з відчуттям того, що організм отримав навантаження, попрацював, задіяв усі свої можливості та відчув задоволення.

Безперечною ризикою методіки є те, що займатися Хаду можна будь-де у будь-який час: на пляжі, в готелі, вдома зранку чи навіть у купе поїзда. Це спорт, який завжди з вами. Звичайно, тренер підкаже і зорієнтує, розпише методіку та дасть поради стосовно харчування. Але деякі базові елементи можна робити і самостійно. **Тренування займає всього одну годину – ви не встигаєте засумувати, але і не втомлюєтесь.**

Тренери наголошують, що Хаду – це не альтернативна спорту. Це навпаки, його важлива складова. Можна відвідувати спорт-зали, тягати залізо, плавати в басейні, відкривати основи йоги чи танцювати сальсу, але Хаду – це ніби ваш провідник у світ фізичних навантажень. Це те, з чого починається ваш день. І на відміну від прісної радянської заряд-

«**Хаду – це спосіб життя. Не на один день, не на коротко визначений термін. Це ніби чистити зуби зранку – необхідна річ, яка йде на користь та приносить задоволення**»

ки, яку культивували у садках, школах та таборах, Хаду є стильним, цікавим та нетиповим способом розбудити організм перед першою філіжанкою кави зранку.

«Хаду – це спосіб життя. Не на один день, не на коротко визначений термін. Це ніби чистити зуби зранку – необхідна річ, яка йде на користь та приносить задоволення» - посміхається мені чарівна пані інструктор перед тренуванням. І я їй вірю, адже перш за все мене переконує враження від зовнішнього вигляду тих, хто хоче мене чогось навчити.

По-друге, тренування дозволяє пропрацювати усі групи м'язів. Навіть м'язи обличчя та зорового апарату.

По-третє, ця методика не має жодних обмежень: Хаду можуть опанувати люди будь-якого віку, спортсмени чи навпаки, новачки, вагітні жінки чи люди, які мають травми чи хвороби. Ви самі під час тренування регулюєте навантаження.

Ще один нюанс, на який я звернула увагу на тренуванні – атмосфера. Для мене це дуже важливо, бо часто буває, що дуже розрекламований тренер проводить заняття у форматі «я - зірка!» чи навпаки, аж занадто обмежує ваш особистий простір, і бажання прийти вдруге зникає. Тут було невимушено і легко, з елементами гумору та контакту з аудиторією. Я думаю, секрет такого позитиву в тому, що ментально грузини та українці дуже схожі. Ми відкриті, життєлюбні, активні та творчі. У Хаду присутня ця невловима аура, грузинський колорит та енергія гір. До - речі, про гумор! Деякі вправи мають дуже екзотичні назви – «ціпочки», «ластівка», «стіжка штангіста» чи навіть «хода мавпи», але за ними приховані багаторічний досвід та серйозні м'язові навантаження.

Також можу сказати впевнено: ця методика працює. Ви здивуєтесь і запитаете: «Ти зрозуміла це з одного тренування?». Ні, з тренування я зрозуміла, що це цікаво і ефективно. А от що це дійсно дає фантастичні результати я зрозуміла тоді, коли дізналась скільки насправді років пану Звіаду та усім іншим інструкторам. Цифри зовсім не відповідають зовнішньому враженню. Можливо, тому у горах Грузії так багато довгожителів...

**Мирослава Борхес,
фото автора**

ДУХОВНІ ЦІННОСТІ ТА ВИХОВНІ ТРАДИЦІЇ В ДАВНЬОУКРАЇНСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ

Стародавні слов'яни, зокрема наші далекі пращури - українці, як показують дослідження, мали високу на свій час духовність. Віра наших предків, яка була серцевиною духовності, свідчила про їхній гуманізм, готовність героїчно боротися з ворогами, оптимістичне ставлення до життя, прагнення виховувати підрастаючі покоління на високоморальних традиціях рідного народу. Батькам, педагогам, громадським наставникам необхідно глибше розуміти віру наших пращурів - язичників як важливе джерело духовності рідного народу. Адже віра концентрувала в собі ті ідеї, цінності, які зародилися ще на зорі людства і без яких не можна уявити

сформованої цілісної особистості, високодуховних підостаючих поколінь. Віра наших предків концентрувала в собі ідеї, цінності, які сприяли поліпшенню і духовного, і матеріального стану, добробуту народу. Якщо в міфах та легендах, на яких ґрунтувалася віра, наприклад, стародавніх греків, боги прямо не турбувалися, щоб людям жилося краще, то в міфології наших предків майже кожен бог турбувався про людей. Міфи наших предків свідчать, що боги ідуть до людей, живуть разом із ними одними radoщами і болями, вчать їх добрим справам, захищають від ворогів, допомагають боротися із злими силами. Наприклад, Сварог - найдавніший Бог Сонця, передає світло своєму сину Дажбогу і навчає людей користуватися вогнем, займатися ковальською справою, Дажбог вірно служить людям, дає їм світло і тепло, захищає їхній домашній затишок, примножує добро, навчає корисних справ, успішно боротися із труднощами життя, перемагати ворогів. Дуже важливим і цікавим із педагогічної і психологічної точок зору був той історичний факт, що стародавні українці вважали себе сонцепоклонниками і в прямиому, і в переносному значенні. Знаменно, що найбільшою мірою вони вшановували Сонце як єдине вічне джерело життя.

Міфи наших предків розповідають про створення світу, таємничий Вирий, головного Бога добра - Білобога і його вічну боротьбу з Чорнобогом - богом зла і темряви, ворогом світла і людей.

У міфах йдеться також про найстародавніших наших пращурів оріїв - першоорачів світу і оповитих серпанком легендарності уквів. Можливо, саме від назви «укри» походять святі для нас сучасні назви «українці», «Україна». У наведених вище та подібних до них образах, символах, назвах помітні витоки, першокорені української історичної пам'яті, національної свідомості, ментальності, хліборобських засад життя. Засвоюючи такий матеріал, молодь починає глибше відчувати свою причетність до рідного народу, нероздільність із ним своєї долі, синівську вірність йому.

У міфах, на яких ґрунтувалася язичницька віра, наведені численні духовні факти, що розкривають першовитоки нашої етнічної свідомості, зародки тих ідей, ідеалів, образів і символів, які ми й сьогодні широко використовуємо в мові, мисленні, втілюємо в практичному житті, застосовуємо в вихованні дітей та молоді. Такі духовні цінності тисячоліттями визначали основний зміст життя українців, їхнього самобутнього світосприймання. Так, згідно з міфами, у Вирії, під першодеревом Прадубом, жежить священний «живий камінь» Алатир (алтар, вістар). Він походить від яйця Першобога стародавніх українців Сокола-Рода, «Живий камінь» Алатир - символізує вічність плодючої творчої сили життя, яка криється в незліченній кількості живих зародків і бруньок, що є під священним каменем. За міфами, щовесни Бог Сонця Дажбог засіває землю, води, ліси, людей. Наші предки щиро вірили, що саме в такий спосіб щороку оновлюється життя на наших етнічних теренах і в усьому світі.

У просвітницькій, виховній роботі з молоддю необхідно підкреслювати, що наші предки схвалювали не нейтралітет, коли творилося зло, а сміливу, наступальну і бойову позицію в боротьбі зі злом, потворністю. Давні міфи зображують Білобога у постійній і невтомній переможній боротьбі з Чорнобогом. У цьому розкривається один із найяскравіших, могутніх за силою дії на всі підостаючі покоління символів боротьби добра і зла та перемоги добрих сил над злими.

У давньоукраїнських міфах є багато положень, які розкривають героїзм, лицарський дух наших пращурів. Так, високий статус у духовності наших предків займав Тур - Бог сили, лицарської честі і звитяги, заступник воїнів і чередників. Він опікував мужніх, вольових людей, які ставили перед собою високу мету, світлі цілі і досягали їх завдяки розвитку своїх фізичних, моральних і духовних сил. Зазначимо, що з ім'ям Тура волхви пов'язували єднання Неба і Землі. Є відомості, що Бога Тура зображували в образі тура - олена або тура - бика, який має десять рогів, на одному з яких містився золотий терем, де була чарівної краси діва. Бог Тур надихав людей на лицарські

подвиги, звитяжні справи, захищав їх від підступів Чорнобога, інших злих і темних сил, допомагав боротися з ворогами рідної землі.

Зміст багатьох давньоукраїнських міфів відображає високі реєстри людяності, доброти, ніжності і милосердя, гармонійно поєднуючись із подвижництвом і героїзмом, такі складники національного духу були і є могутнім рушієм історичного поступу нашого народу, гарантом подолання будь-яких труднощів, зумовлених внутрішніми і зовнішніми факторами. Чільне місце у вірі наших предків займали Ор - Бог орачів, Купайло - Бог родючості і врожайності, Жива - Богиня життя, жіночого щастя, Волос (Велес) - Бог музик і чередників, Лад і Лада - Боги шлюбу, родинної злагоди і весни, Жичень - Бог осінніх робіт. Міфи свідчать, що віра наших предків була гуманною, допомагала жити і боротися, утверджувати активний спосіб життя, оптимістично дивитися в майбутнє.

Стародавні міфи українців є скарбницею ідей, образів, символів, інших цінностей, які свідчать про високодуховні і невмирущі досягнення нашої культури в минулому. Глибоке вивчення віри наших предків, пізнання змісту, ідейно-художньої спрямованості їхніх міфів сприяє пробудженню і формуванню в підостаючих поколіннях історичної пам'яті, національної гідності і самосвідомості, почуття соборності українських земель, державотворчих якостей.

Українському народу завжди було властиве шанобливе ставлення до минулого. У нас, українців, споконвіку існує сформована система морально-етичних цінностей, які й визначають націю як окреме неповторне утворення. Ці цінності народжувалися разом з народом, формувалися та кристалізувалися у щоденній праці та запеклій боротьбі за свободу та незалежність. Вони передавалися від покоління до покоління у традиціях, звичаях, обрядах, системі вірувань, світогляді, мові, способі мислення. Ці ознаки стали і водночас постійно еволюціонують. Сукупно вони визначають сучасне, самобутнє і виразне обличчя українського народу, його національне ДНК.

Українська традиційна культура тісно пов'язана з природою та землею. Український народ має особливо шанобливе ставлення до своєї землі, яку він споконвіку обробляв, плекав, захищав, був і є її корінним жителем та господарем. Українці люблять свою природу, яку оспівають, з якої черпають сили і натхнення. Землю українці вважають своїм найбільшим багатством, бо саме вона з давніх-давен була на наших теренах основою годувальниці, запорукою благополуччя та способом буття українця. Сім'я, родина - святі поняття для кожного українця. Для нас сім'я - це опора і захист, предмет неустанного піклування, базовий пріоритет і фактор стабільності. Споконвіку на нашій землі жили люди, вирощували хліб, виховували дітей, передаючи їм у спадок набутий матеріальний і духовний скарб. Українці завжди з

великою відповідальністю підходили до виховання дітей, формуючи їхню індивідуальну свідомість. Натомість пошана до старшого покоління, повага до дітей та батьків, культ предків, глибока закоріненість багатьох поколінь в традицію завжди були основою монолітності та духовної єдності української громади. Усім відома гостинність українців тісно пов'язана з поняттям сім'ї: прийняти гостя в хаті - святий обов'язок. Відкритість українців - це готовність повсякчас відчинити двері свого дому для друзів та родичів.

Отже, світогляд предків, духовність, сім'я, земля, життя, традиція - базові цінності українського народу, його соціально значимі орієнтири, які і є одним із важливих факторів розуміння нашої історії.

Плекаймо їх!

Юрій Руденко, Дмитро Барішев.

Протягом останніх подій найвідоміший український казкар Лірник Сашко проявляє себе як справжній боржник української незалежності, справедливості й демократії, хоч зброю мав не воєннопальну, а словесну. Він вистояв на Майдані й не переставав вразити своїми сміливими, різкими й завше емоційними та глибоко чутливими висловлюваннями. Йому боліло те, що відбулося, і він цього не приховував.

«Тепер моє серце розділене між Україною, Вірменією і Білоруссю», - казав після загибелі найперших героїв Небесної сотні.

«Господи, прости мені, що Вони відболіли за мене!.. Щоб я жив далі. Я знаю, для чого мені жити. Цявет танем - віддайте мені свій біль. Я знаю, кому його повернути. І я його їм поверну. Інакше зі мною залишилася сором», - не приховував зневаги до вбивць.

Лірник Сашко був серед майданівців а також підбавдьоровав їх своїми казками. Ці оповідки хоч повертають у давні часи, але є неабияким дзеркалом сучасності. Так, як відображають ці казки нашу українську ментальність, так відображають вони й наші дні, бо боротьба добра зі злом триває...

- А про Майдан казку напишеш? - якось у розпал Майдану поцікавилася в Лірника.

- Казка твориться у нас на очах, - відповів казкар. - Цей героїзм, про який читаємо у казках, зараз перед нашими очима. Настільки вдячний цим людям! І такий малий проти цих хлопців, проти того, що вони роблять... Я не можу так, як вони, але тішуся, що належу до одного народу з ними. Вони підняли нас на таку висоту! Це те, чого я не міг навіть уявити й придумати! Були легенди про колишніх козаків, а будуть - про козаків теперішніх...

Жанна КУЯВА

ТРАДИЦІЇ ПОЦІЛУНКІВ. КРІЗЬ МИНУЛЕ В СУЧАСНІСТЬ

Традиційний поцілунок молодих під час шлюбної церемонії, первинно був «поцілунком єднання», схожим за магічним сенсом з поцілунком побратимства. І лише з плином часу з'явився еротичний поцілунок - як форма любовних пестощів, як поступова еволюція колись суто «братніх» поцілунків.

На жаль, давно відійшов у минуле колись дуже поширений звичай: напередодні Великого посту (у «прощену неділю») родичі, друзі та сусіди прощали один одного всі кривди й образи, заподіяні протягом року, скріплюючи взаємне прощення «братніми» поцілунками. Існувало й чимало суто місцевих «поцілункових» обрядів», поширених колись по селах та невеличких містах України та Білорусії. Ось лише кілька прикладів:

Скажімо, колись на Поділлі було заведено, щоб жінка, яка виходила заміж за вдівця з дітьми, одразу після вінця цілувала сиріт у уста. Вважалося, що після того мачуха не буде їй кривдити й любитиме, як рідних.

А на Закарпатті свекруха мусила обмінятися поцілунками з невісткою, ледь та після шлюбу переступить поріг чоловікової хати, - на знак того, що вони надалі житимуть у мирі та злагоді, немов матір із донькою.

Поцілунок у груди для багатьох народів був не любовним, а суто ритуальним: той, хто торкався устами грудей жінки, вважався її сином. Ще років десь із двісті тому такий освячений споконвічною традицією ритуал усинювання побутував серед багатьох гірських народів Кавказу, Ірану та Афганістану, у курдів тощо.

Етикетні поцілунки минулих часів - скажімо, цілування руки (або й ноги) у шанованих осіб і можновладців теж мають у підґрунті магічний, ритуальний сенс. Адже давні люди вірили, що вождь племені або старійшина роду, на відміну від простих смертних, наділений особливою чарівною силою, і через поцілунок можна прилучитися до неї, отримати якусь її децирку. Проте цілувати таку особу

у уста не випадало, бо тоді до неї переходила б частина твоєї нижчої духовної сили, принижуючи те вище створіння. Але можна було торкнутися устами якоїсь частини тіла вищої особи - руки, ноги. Поцілунок руки направляє енергію по колу кровообігу знизу вгору, підтверджуючи принижене положення, уклін. Поцілунок в щоку можна назвати діагностичним. Так можна легко дізнатися про наміри людини. Якщо після такого поцілунку відчувається дискомфорт, тривога, страх - сміливо прощайтеся з партнером, який викликав це почуття. Ну, а якщо хочеться цілуватися ще - все в порядку, чоловік цей позитивний для вас.

Схоже, вочевидь, походження має і звичай цілувати руку у старших родичів - як колись у старійшин роду. Скажімо, на Західній Україні цілувати на знак пошани руку у батьків було заведено по селах ще у 20-30 рр. минулого століття.

За внутрішньою природою ритуал поцілунку, має язичницькі (або й доязичницькі) корені. Погани благоговійно цілували руки або ноги своїх «ідолів», статуї богів і щиро вірили, що таким шляхом отримують трішечки божественної сили. Однак існував у язичницьких культурах такий різновид ритуального поцілунку, до якого і християни, і іудеї ставилися з крайнім осудом та ворожістю. Йдеться про «повітряний» поцілунок. Сьогодні для нас то напівжартівливий вияв приязні, та й тільки. А проте в давнину це був важливий символічний обряд, у культурах небесних світил. Оскільки цілувати Сонце, Місяць та інші світила було неможли-

во, то їхні шанувальники мусили задовольнятися суто символічним жестом: поцілувавши власну руку, вони простягали її у напрямку світила. Існують неперечні свідчення, що повітряний поцілунок, як язичницький обряд, мав поширення не лише на Давньому Сході, а й у східних слов'ян усього кілька століть тому. Офіційний документ Руської православної церкви «Про апостольські заповіді», складений у XV ст., проголошував: «А хто цілує Місяць, тому анафема...» Отже, й тоді ще цілувальників Місяця було, мабуть, чималенько - інакше не було б сенсу і проклинати їх.

Не цілуйте коханого в лоб

Серед жестів і рухів, які ми виконуємо неусвідомлено, є різні. Одні здатні воскресити, інші, навпаки, можуть погубити. Отже, не цілуйте ніколи коханого в лоб! Такий поцілунок з давніх часів вважався «останнім поцілунком» і був пов'язаний з похованням. І це не випадково: дотик губами області «третього ока» - особлива магічна операція. Вважається, що всі отвори в людському тілі - це вихід для енергії. Одним із найбільш значних отворів є рот. Цілуючи, людина фокусує енергію, а в залежності від того, куди вона потрапить, можна очікувати і відповідного результату. Поцілунок в лоб кардинально відрізняється від попередніх. Він надсилається в область надчутливу до всякого роду впливів. Дотик до лоба взагалі небажано хто б це не був. За винятком дотику матері до лоба дитини.

**Духовний просвітницький
язичницький ресурс
«Автентична Україна»**

Вбрання людей в кожну історичну епоху мало серед своїх компонентів різноманітні прикраси. У похованнях пізнього палеоліту археологи знаходять прикраси у вигляді підвісок та браслетів з бивнів мамонта, морських раковин і зубів тварин з отворами для нанизування. Ниток чи шнурів з тих часів не залишилося, але відомо з пізнішого археологічного матеріалу, наприклад, курганів в'ятичів, що намисто нанизувалося на шнур з кіньського волосу. Можливо, що подібним шнуром користувалися і в давніші часи. Ці примітивні прикраси були не лише декоративним компонентом вбрання, але відігравали також охоронно-магічну роль, що диктувалося світосприйманням первісної людини, намаганням знайти порозуміння з силами природи.

Якщо одяг був життєвою необхідністю в умовах холодного клімату, то з чим же пов'язана поява прикрас? Очевидно, що первісна людина, надаючи певним предметам значення оберегів, хотіла їх завжди мати при собі, щоб почувати себе безпечно перед доволілишнім світом. Ці предмети почали відігравати також естетичну функцію, зберігши впродовж багатьох століть обидва значення. Елементи та мотиви орнаменту, наприклад, теж спочатку мали значення оберегів. Вигляд знака-оберега тішив і породжував почуття задоволення, з якого виникло розуміння красивого. Створювався синтез магічного і естетичного начал. Впродовж віків древній магічний зміст затирався, залишалася лише стара форма, яка сприймалася як звичайна прикраса, і навпаки, чим глибше заглянути в минуле, тим сильніше вимальовується її первинний зміст.

Численні та багатоманітні прикраси з металів придніпровських слов'ян

Історія розвитку жіночих прикрас в Україні IV - XVIII століть

середини першого тисячоліття дійшли до нашого часу як археологічні знахідки. Усі вони відлиті по воскової моделі із міді чи її сплавів, рідше срібла, іноді із використанням позолоти (не раніше VII ст.). Про розвинуте ювелірне ремесло древніх слов'ян свідчить цілий ряд виробів. Високими художніми якостями наділені прикраси з виїмчастими емаллями, які відносяться до IV-V ст. Фібули, підвіски та бляхи з прорізними взорами відливалися з бронзи із заглибленнями (виїмками), котрі заповнювались емаллю червоного, зеленого, синього та білого кольорів.

Підвіски та бляхи з'єднувались між собою ланцюгами, кільцями або

видовженими пластинками. Дійшли до нашого часу також знахідки перснів з ромбовидними прорізними або хрестовидними щитками та невеликі бляшки, що нашивалися на одяг. Гладкі браслети завершувались кругами із зіркоподібними емалевими розетками в них. Вироби з виїмчастими емаллями складали, очевидно, комплекс прикрас, який доповнював вбрання придніпровських слов'ян IV-V ст. Чітко окреслені форми, орнамент з комбінацій фігур трикутників, прямокутників, ромбів, прості врівноважені ритми композицій визначають його декоративні риси.

Продовження на наступній стор.

Початок на попередній стор.

Особливістю жіночого вбрання VI-VII ст. були застібки-фібули. В них знайшли своєрідне символічне відображення образи Богині-матері, берегинь, Перуна, Хорса, коней, птахів, риба та дивних фантастичних істот. Відомі також інші прикраси: скроневі кільця, намиста, підвіски. Цінну інформацію про прикраси того часу дають знахідки Мартинівського та Малоржавецького скарбів, серед яких: навушники від головного убору, сліди чіпелю, спіральні скроневі кільця, фігурки чоловіків у виштитих сорочках і коней з пишними гривами. Фігурки мають отвори для закріплення на одаці. Частина їх прикрашала жіночий стрій, частина – чоловічий...

У Київській Русі IX-X ст. центрами художніх ремесел були міста, а серед них, в першу чергу, Київ. У цих центрах художніх ремесел творилися нові форми декоративно-прикладного мистецтва, розширювався діапазон технічних прийомів. Прикраси цього часу відзначалися багатством форм та конструктивно-пластичних вирішень. Серед них – предмети з кованого дроту досить прості за виконанням: шийні гривни, чіпелі, браслети, скроневі кільця, які за формами і декором нагадували прикраси попередньої епохи. Появилися також нові типи: різноманітні за формою ковтки, пластинчасті та пустотілі браслети, намиста з металевих намистин та різних за формою підвісок (круглих, овальних, ліпівидних, хрестовидних тощо), діадема, низки колодочок, ланцюжки з пустотілими бляшок на шарнірах – рясна тощо, виготовлення яких вимагало складних технік і було пов'язане з розвитком міського ремесла.

Вироби складніших конструкцій виготовлялися методом спаювання великої кількості дрібних деталей. Вони багато декоровані зерно, сканню, ритунанням, чорно, перегородчастою емаллю, коштовними камінням, перлами. З орнаментальних мотивів в них переважали розетки, трикутники, півмісяці, трьохлисники, радіальні промені, що проходили крізь концентричні кола, фігурки птахів, сиренів тощо. Майстри, які працювали при князівських дворах і виготовляли коштовні прикраси в найскладніших техніках на індивідуальне замовлення, одночасно робили і дешеві свинцеві та олов'яні відливки тих же виробів в кам'яних імітаційних формочках, що призначались для вбрання простих міщанок...

До найпоширеніших давньоруських жіночих прикрас належать скроневі кільця, що виготовлялись сільськими майстрами і відрізнялися між собою формами, характерними для певних слов'янських племен. Поряд з ними в уборі руської жінки мали широке застосування сережки, якими, як і скроневими кільцями, прикрашали волосся... Відомо, що носили сережки і в вухах...

Скляні браслети були приналежністю виключно городянським. Смаки у жителів давньоруських міст були не однакові. Киянки надавали перевагу фіолетовим і бірюзовим браслетам, полочанки – синім, тощо. У Чернігові та околицях розповсюджені були сині, зелені, коричневі.

Персні ж у Київській Русі носили як жінки, так і чоловіки та діти, хоча це переважно рясна тощо, виготовлення яких вимагало складних технік і було пов'язане з розвитком міського ремесла. Кількість одночасно одягнених пернів коливалась від одного-двох до чотирьох-п'яти, іноді до десяти на обох руках. Сільські майстри виготовляли в основному мідні, рідше срібні персні з простим геометричним орнаментом. Найпростіші персні з гладкого дроту часом ускладнювались у профілі, прикрашались шитками, вставками з каменів та кольорового скла. У Києві в IX-XI ст. користувались більше рубчастими перснями, а в XII-XIII ст. виготовлялись персні-печатки та каблучки...

Намисто з гірського кришталю та сердолика – досить часте серед археологічних знахідок. За широкою арелею розповсюдження на східнослов'янських землях археоло-

ги ставлять червоне сердоликове намисто поряд з шиферними пряслицями. Цікаві факти з археологічних розкопок. У садибі купця, розкопаній у Києві, було знайдено 1274 намистини з гірського кришталю та 65 з червоного сердолика. Використовували гірський кришталі і в сережках з ажурним срібним обрамленням. У Києві були відкриті чотири давньоруські майстерні, де виготовлялись речі з бурштину, що були, без сумніву, розраховані на масове виробництво і задоволення запитів як міста, так і села. Серед залишків житла київського купця археологи зібрали близько 8 кг дніпровського бурштину, який використовувався на виготовлення намиста, пернів, хрестиків та інших виробів. Більша частина бурштину, знайденого в Києві, мала червонуватий відтінок. Такого кольору набирив звичайний жовтий бурштин, пропечений в глиняних горщиках...

Якщо в прикрасах ранніх слов'ян переважала декоративна стихійність, нерівноваженість, то у виробках руських майстрів проступає більша впорядкованість, краса відчувається як організованість ритму, а благородна вишуканість, урочистість поєднуються з багатою творчою фантазією і вигадливістю. У прагненні руських жінок принарядити себе гармонійно підібраними прикрасами проступало почуття міри, простоти та художньої смаку. За своїми художніми особливостями давньоруські прикраси значною мірою відрізнялись від масивних, грубуватих у художньому відношенні прикрас фінських, литовсько-латиських та болгарських сусідок. Татаро-монгольське нашествя 1240-го р. негативно позначилось на розвитку багатьох галузей декоративно-ужиткового мистецтва Русі, зокрема Києва, проте не зупинило його.

Згадки в літературних джерелах про золотарів (так в Україні часто називали майстрів-ювелірів) свідчать, що це ремесло розвивалося у XIV-XVI ст. в українських містах Львова, Києві, Кам'янці-Подільському, Луцьку, Галичі, Белзі та ін. Основними металами для виготовлення жіночих прикрас тоді було золото і срібло. Наділені високими пластичними якостями, ковкістю, ці метали гарно відбивають світлове проміння та дають можливість моделюванням об'ємів і форм утворювати цікаві світло-тіньові ефекти.

Часто застосовувались у прикрасах кольорові шляхетні камені, які в XV-XVI ст. цінувались не за високу якість і чистоту, як яскравий блиск чи матеріальну вартість, а головним чином за їх колір – ніжну голубий сапфіра, таємничу зелень смарагда, гарячий колір яхонта. Камінчики могли бути довільної форми, з природними недоліками, нерівномірного забарвлення, бліді. їх опрацьовували в такому ж вигляді, монтували кожен окремо, часто на віддалі один від одного, в орнаментованому емаллю, чорно, карбуванням гнізді. Підхід до каменів змінювався в другій половині XVII ст., коли їх все рідше стали сприймати як кольорові плями на поліскувочому тлі металів. Такі зміни відбулись внаслідок тісних контактів ремісників цієї галузі з Константинополем, звідки, в основному, завозили до Львова та інших міст кольорові камені, розкішно оздоблені ювелірні вироби грецьких майстрів, насамперед зброю, кінську зброю, а також у зв'язку з переїздом до деяких українських міст золотарів-греків. З того часу у місцевих виробках з'являється характерне для сходу різке зіставлення смарагдів і рубінів, розміщених у вигляді розеток або інших орнаментальних форм. До кінця XVII ст. ускладнюються оранження алмазів від простішої, так званої «грецької грані», до складнішої – «розами» і «брильянтами», які потім в дорогих виробках витісняють інші камені...

Найповніші відомості про виробництво жіночих прикрас XVI-XVII ст. пов'язані з золотарством Львова. Тут поряд з русинами працювали німецькі, шотландські, голландські, угорські, італійські, польські, вірменські та єврейські майстри. В їх виробках своєрідно поєдналися європейські орієнтації на ренесансні та барокові форми з місцевою національною основою, створивши характерні художні особливості львівських виробів: скульптурну об'ємність, складні орнаментальні обриси, поліхромію. У надзвичайно широкому асортименті продукції львівських золотарів жіночі прикраси займали важливе і почесне місце.

Для оволодіння майстерністю і хистом їх виготовлення учні-підмайстри вправлялись впродовж багатьох років, а при завершенні навчання з двох виробів, які кожен підмайстер мав виготовити, щоб одержати звання майстра, обов'язковим був перстеня з кольоровим каменем.

Види золотарських виробів, що доповнювали і прикрашали вбрання тогочасного міського жіноцтва, досить численні. Це вінці-діадеми, металеві філігранні намиста, масивні ланцюжки, шпильки-аграфи, якими приколовали пір'я до головних уборів, запонки, підвіски, браслети, персні, сережки, брошки тощо. Значна кількість виробів, таких як: філігранні намиста, підвіски, браслети тощо монтувались з окремих деталей, котрі накладались одна на одну чи скріплювались між собою. Переливаючись іскристими барвами сапфірів, яхонтів, діамантів в обрамленні філігранного мережива кожна окрема така деталь сприймалася як самодостатня прикраса,

оскільки була композиційно завершеною і цілісною орнаментальною формою. Прикраси добре вписувались в структуру моделювання і крою жіночого вбрання...

У кінці XVII – першій половині XVIII ст. натомість значного розвитку зазнало золотарське ремесло в Києві, містах Лівобережної України: Ніжині, Глухові, Чернігові та ін. Цей період став епохою розквіту староруського українського золотарства. Майстри користувались тут майже всіма відомими техніками: кування, лиття, паяння, різьблення, витягування дроту тощо. Для оздоблення виробів застосовували асортимент ритування, карбування, позолоту, філігрань, чорнь, емаль...

Популярні, а часто обов'язкові у вбранні українського жіноцтва були такі нагрудні прикраси, як дукачі, що виготовлялись з монет, медалей і західноєвропейського і російського виробництва чи повторів з них. На медальйонах зображались також сюжети місцевої православної іконографії. Золотарі старанно об-

рамляли підвіски (монети, медалі, іконки-медальйони) монтували впритул по периметру спіралі зі смужок металу та тонко виплетені з кількох дротів косички, які разом утворювали легку, майже мереживну рамочку. Для підвішування припаювали одне або три вушка. Дукачі з одним вушком носили на ланцюжку, стрічки або серед намиста. Ті, що мали три вушка, прикріплювались трьома короткими ланцюжками до великого. З другої пол. XVIII ст. почали робити спеціальні брошки («банти», «решітки», «мотили») у вигляді ажурних орнаментальних пластинок із зображеннями кошиків з квітами, птахів, листя, гілок, розеток, коронок, херувимів тощо, гарно прикрашених кольоровими скельцями та камінчиками.

Дукачі з бантами носились як поодинокі підвіски на червоній стрічці, займаючи центральне місце в наборі нагрудних прикрас. Акварелі 80-х років XVIII ст. до альбому О.Шафонського і зображеннями характерних українських типів у національних строях яскраво демонструють, що дукач був центральною, парадною, організуючою весь нагрудний ансамбль прикрасою як у костюмі «знатних госпож», так і «посполитих» жінок...

Сережки, які виготовлялись українськими золотарями в XVII-XVIII ст., мали просту чітку будову і, найчастіше, кілька елементів нескладних геометричних форм. До вушка у вигляді дужки з замочком або гачка прикріплювались розетки, прямокутні шитки, прикрашені каменями, кольоровими скельцями, а до них – підвіски з камінчиків або скляних намистин...

Заміжні жінки найчастіше носили сережки без каменів або з одним каменем, а дітята любили більше барвисті, з різнокольоровими камінчиками. Доньки козацької старшини до святкового вбрання одягали сережки з довгими підвісками і з великими каменями.

Прикраси для пальців рук – персні, напалки – призначались як для жінок, так і для чоловіків. Асортимент металів, з яких виготовлялись персні і обручки, ширший, ніж в інших видів прикрас. Це не тільки срібло та золото, але і мідь, залізо, олово. Напалки виготовлялись у вигляді масивного перся і носились на вказівному пальці.

Продовження на наступній стор.

Початок на попередній стор.

Жуковини на верхній частині мали круглий, квадратний або прямокутний щиток з різьбленим декором, часто іменну печатку або герб. Поверхня кілець у персях часто різьбилась або покривалась кольоровою емаллю. Основне декоративне навантаження несла верхня частина перся, де монтували металевий кастик з кольоровим камінчиком гранчастої або овальної форми. В архівних документах XVII ст. обручки фігурують як атрибут віничального обряду. В одному з таких документів звертається увага на те, що матеріал, з якого виготовлені обручки, був різний у молодого і молодої... Персні і обручки були невід'ємним компонентом ансамблю прикрас у вбранні всіх соціальних пластів українського народу. Це засвідчується і тією роллю, яку відігравали ці предмети в обрядах і увагою до перстенів у народній ліриці...

У числі широко вживаних прикрас було і намисто з червоного коралу. У розмовній мові воно дістало назву «доброго», «щирого» намиста. Корал вважали також благодійним і лікувальним. В «Травнику –

лікарському пораднику» XVI ст. вказується, що того, хто носить коралове намисто, ніякі чари не беруть. Побувала віра в те, що коли жінка здорова, то корали на ній мають червоний колір і гарний блиск, а коли захворіє, то вони біліють і блякнуть.

Завозили в Україну корал, найчастіше з Венеції, рожево-червоного, рожевого та рожево-сіруватого кольорів. Цінився він залежно від чистоти, розміру, блиску. У рідких нанизували намистини однієї форми, але різного розміру, укладаючи коралини з більшим діаметром по середині, а з меншим – по краях.

Характерною особливістю намиста (з коралу, перлів та ін.) було те, що до нього прикріплювали оздоблені каменями хрести, золоті монети. У багатьох документах згадуються червінці, зігнуті в трубочку або намисто, перенизане зігнутими в трубочку монетами... Це не лише впливало на різке збільшення матеріальної вартості і без того дорогого в ціні намиста, але і на його естетичний вигляд, декоративні якості. Таке поєднання відмінних за матеріалом, формою, кольором елементів збагачувало орнаментальну фактуру та колорит прикрас, урізноманітнювало їх ритміку...

Уявлення про намисто українських жінок було б далеко не повним, якщо не згадати про бурштинове. Виготовляли його з місцевого матеріалу, який добували на Волині, в деяких місцях Середнього Придніпров'я, у Прикарпатті. Намистини вирізували гострим ножом, надаючи їм круглої або гранчастої форми досить великого діаметру і нанизували більші посередині, менші – по краях, укладаючи довгу низку, що сягала нижче середини грудей.

Іконографічні та писемні джерела засвідчують, що в XVII – XVIII

ст. заможніші українські жінки і дівчата, шляхтянки, дочки і дружини козацької старшини більше вживали в своєму вбранні намиста з перлів, гранатів, коралу, золотих монет, ланцюжки, дукачі, хрести, оправлені коштовними камінням. Ці прикраси завдяки теплому полиску золота, іскристий грі кольорових каменів, переливчастій матовості перлів найкраще поєднувались з їх одягом, який шився з дорогих оксамитів, атласів, парчі, штофу майже завжди з великими яскравими квітами, обшивався золотими шнурами, зимове вбрання опушувалося соболем і підбивалося іншими цінними хутрами. З подібних матеріалів виготовлялись і головні убори «кораблики» для літа і круглі шапочки для зими. Чобітки носили найбільше з червоного сап'яну, вишиті блискучими шовковими нитками, золотом і срібною канітеллю на високих срібних підківках, літом – черевиками також з сап'яну...

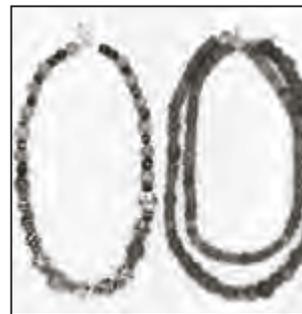
Жіночі прикраси XVI-XVIII ст., крім свого декоративного значення, посідали і ряд інших, серед яких важливими були значення капіталу і соціального престижу. Останнє пояснює той факт, що навіть найбідніші жінки намагались не поступатись перед заможними і підтримувати естетичну норму вбрання – носити намисто, дукачі, серезки тощо. Іноземний подорожній О. фон Гун в 1805 р. був вражений вбогістю українських сіл поблизу Яготина, але разом з тим відмітив, що жіночі прикраси селянок часто коштували більше, ніж весь дім. Він також зарисовував з натури селянську дівчину в «наряді» – кораловому намисті з дукачем...

Без сумніву, жіночі прикраси в цілому займали перше місце серед тих матеріальних цінностей, в які вкладались зібрані гроші. Так, в ряді випадків зібрані гроші, в якійсь формі, зберігалися в спеціальній скриньці, а гроші вносилися в неї в вигляді прикрас. Досліджуючи українське народне вбрання, на це значення прикрас звернув увагу Я. Головацький і підкреслює, що в ті часи було звичним відкладати собі певну суму грошей на господарський оборот, а решту грошей зберігати у вигляді

нетлінного капіталу в коралах, дукатах та інших коштовних прикрасах, які передавались з покоління в покоління. На випадок потреби можна було віддати свої дорогоцінності в заставу – покупець на такий товар завжди знаходився. Це значення прикрас зберігалося у селянському середовищі і значно пізніше. Панувало переконання, що «у купі гроші держаться, як намисто на шії висить, а продати – то й гроші розійдуться».

Значення жіночих прикрас як матеріальних цінностей простежується в давньому звичаї дарувати намисто з коралу, перлів та золотих монет, дукачі та інше до церков як підвіски до ікон... В Покровську церкву м. Нікополя після падіння Запорізької Січі були перенесені скарби з Січової церкви, серед яких чимало жіночих прикрас, подарованих запорозькими козаками: тридцять вісім низок дрібних перлів і три низки крупних з червоними коралами та золотими червінцями, п'ятдесят ниток великих і дрібних коралів з червінцями і бурштином. Звичай переріс у традицію, яка нині вкорінилася в народному побуті. Ніжинський золотар XVIII ст. викарбував на шаті ікони зображення, що нагадують дукачі, а місцевий варіант іак званої «Лоретської» ікони характерний намальованими на одязі Богоматері підвісками, подібними до дукачів. В сільських церквах на Галичині, що зберігались як пам'ятки архітектури, ще в 60-70-х роках XX-го ст. зустрічались намиста зі справжнього коралу, підвішені до ікон.

Витяг та світлини з монографії Ганни Вроцької «Українські народні жіночі прикраси XIX – початку XX століття». - Київ, Родовід, 2007.

Як собака знайшов собі господаря

Довго жили собаки самі собі так, як і досі ще живуть вовки, аж поки не народився такий собака, якому не сподобалося вільне собаче життя. Набридли йому блукати самому, шукаючи для себе їжу й повсякчас боятися дужчих від себе.

Довго він думав, як йому своє життя змінити, й надумав стати за наймита до найдужчого звіря. Надумав ото так та й іде собі. Коли зустрічає свого найближчого родича — великого, дужого, злого вовка.

— Куди йдеш, собака? — питає вовк.

— Та оце шукаю собі господаря, може, ти наймеш? Вовк згодився, й собака пішов за ним.

Йшли вони, йшли, аж дивиться собака: підняв вовк носа, понохав повітря й швиденько звернув з стежки в кущі, серед яких почав потихеньку пролазити далі.

— Що з тобою, господарю? Чого ти злякався?

— Хіба не бачиш? Он ведмідь стоїть, а він і тебе, й мене з'їсти може!

Побачив собака, що ведмідь дужчий за вовка, та й вирішив йти прохатися у найми до ведмедя. Кинув вовка й пішов. Ведмідь охоче прийняв собаку за наймита та й каже:

— Ходім до череди, візьму я собі корову: обидва добре наїмося!

Коли тільки почали вони до череди підходити, аж там страшений заколот: корови ревуть і тікають хто куди... Глянув ведмідь з-за дерева — та мерщій і собі тікати далі в ліс.

— Ох, невчасно я сюди прийшов! — каже він до собаки.— Тут уже лев господарює.

— А хто ж то такий лев?

— Хіба не знаєш? Та це ж найдужчий звір у світі!

— Коли він найдужчий за всіх звірів, то бувай здоров! Коли вже бути наймитом, то тільки в найдужчого звіря.

Промовивши це, пішов собака прохатися в найми до лева. Лев прийняв. І почав собака служити левові.

Довго, дуже довго був собака наймитом у лева, й жилося йому добре, бо не було дужчого за лева звіря в лісі й ніхто собаку не наслідювався зобидити.

Та одного разу йдуть удвох серед голих скель, коли це лев зупинився... Заревів на весь голос та з серця щосили як рване лапою землю, так зразу яму й вирив, а сам потихеньку-потихеньку — та назад.

— Що таке, господарю? — запитав здивований собака.

— Людина сюди йде... Треба тікати швидше, бо лихо буде!

— Ну, бувай здоров, лево! Коли вже мені служити в наймах, то в того, хто за тебе дужчий!

І пішов собака до людини. З того часу служить собака в людей.

Давно, дуже давно це було, а собака все служить людині, й дужчого від неї господаря він так-таки й не знайшов.

Петро Захаров (народився 26 січня 1961 р.) – відомий удмуртський прозаїк, поет, драматург, перекладач, журналіст, критик, мистецтвознавець. Головний редактор журналу «Інвожо». Засновник і президент Удмуртського ПЕН-клубу. Один із основоположників удмуртського етнофутуризму.

Автор понад двадцяти книг. Його вірші й проза перекладені багатьма мовами й надруковані, зокрема, в Естонії, Фінляндії та Франції. Більше десяти п'єс поставлені в фінно-угорських театрах. За драму «Ебга» став лауреатом престижної театральної премії Фінляндії. Лауреат Міжнародної літературної премії імені Миколи Гоголя «Тріумф» (Україна, 2013), Малої Нобелівської премії – Міжнародної літературної премії імені Людвіга Нобеля «Будон» (Удмуртія, 2014) та Міжнародної літературної премії імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень» (Україна, 2014).

Автор важливих для національної літератури перекладів світової поезії. Тільки за останні десять років переклав вірші О. Пушкіна, М. Лермонтова, С. Єсеніна, М. Гумільова, В. Висоцького, Й. Бродського, Одена, Г. Айгі, Ш. Хіні, Б. Кежеєва, І. Машинської, О. Кабанова та багатьох інших поетів. У рамках одного з проєктів Удмуртського ПЕН-клубу здійснив переклади творів провідних естонських, українських, французьких, італійських, скандинавських та інших європейських поетів.

У сучасній удмуртській літературі сформувалась поетична школа Петра Захарова. Його літературними учнями вважають себе багато молодих поетів і прозаїків Удмуртії.

ЗІ ЗБІРКИ «КАРАС» (ПІСНІ УДМУРТЬСЬКОГО ШАМАНА)

Коли нас посилають далеченько –
так, ніби зад чийсь перевершив перед,
у венах кров все ж просить пояснити:
ну чим наш зад від переду миліший?

Навіщо одяг – задом наперед,
який чаклун зробив його сильнішим?
Чому ж тоді шайтан нас не бере,
хоч яблуко підсунув їй, мов вірша?

А, може, яблуко приховує розмноження
і давній час, коли нас звів шайтан?
Бідненькі, ми були такі несходжені,
не віддала душа про той саптан*.

Та світлий дух враз виразки покриві,
в вогненнім тілі – наші плоть і кров.
Інмара засоромився, безсилій,
коли в саду зненацька він прийшов.

Але Інмар нас любить нескінченно,
він вивернув нас задом наперед:
всі нутроці повиягав назовні,
а виразки всередину згорнув.

Тому, напевно, перед – заслабкий:
їдемо вперед, та чакхемно, мов тінь...
Коли ж земні відмучимо роки,
яких Інмар з нас вичавить створінь?

* Саптан – очорнення.

тудяга живе роботою
а той хто не працює –
плітками
тудяга часто буває голодним
а той хто плітки поширює
сидить на бенкетах
і все ж
справи звеличують

а плітки вбивають
тому що плітки – це воші
а той хто з вошами –
собака
пліткувати – все одно
що переспати з собакою
й прокинутися з вошами

ВИДІННЯ

I
яскравій душі –
чисте поле і вітер
світлій зелені –
ніжне сонце та грози
вогненно земному слову
(до тебе незримі
стрімким відлунням
вогнем нетлінно) –
втаємничені
у скарбниціях всевітту
грона сили

II
якщо сказати зрозуміліше
яскравій душі – нарізати
чисте поле і вітер
світлій зелені – напіляти
ніжні промені та грози
а новому слову – наточити
а вогненно земному простору
(до тебе незримі
стрімким відлунням
вогнем нетлінно) –
втаємничені
у скарбниціях всевітту
грона сили

III
якщо сказати ще зрозуміліше
яскравій душі – навіщо обов'язково відрізати
чисте поле і вітер
світлій зелені – навіщо обов'язково відпилювати

квітень 1995 р.

травень 2000 р.

ніжні промені та грози
а новому слову – навіщо обов'язково відточувати
у вогненно земному просторі
(до тебе незримі
стрімким відлунням
вогнем нетлінно) –
втаємничені
у скарбниціях всевітту
грона сили

січень 2009 р.

гойдайся
метелику
ломка на воді
подає знаки голосу
крила закріплюють своє пір'я
променистий плач ненародженої пісні
росою кричить космічним росам
крила припорошені вогненным снігом
і на вітрі замерзлі фонемі
відчувши народження пісні
тепер змагаються
щоб бути попереду
ліси обрали ялину в яку влучить блискавка
а жар із ран полів битв
буває весняною зеленню
готуючись розповісти про все
зорям всевітту

окрилене слово
колиску свою поправляє
з мороку
наконечники прицілених стріл
слиною стікають на вогонь
який скоро народиться
коли сила лотоса життя розкриється
тоді блискавкою вдарить
спокій
і славлічи вибух голосу насолоди
посміхнеться в гуцавині
потужне слово

це жохливо
це жохливо і мило
цей виплеск і вибух несподіваних думок
з нізвідки і в нікуди
з нізвідки і в нікуди з шістьма ликами
з нізвідки і в нікуди гронаформами
як невеселі веселощі веселять
з нізвідки і в нікуди розумним поглядом
гронаформами космічних очей
з нізвідки і в нікуди викид насіння
як життя в нескінченно кінцевому
жахлива жохливого мороку
усмішка

він – на шість сторін
а з шести сторін – на нього
так виникає КАРАС – світ зовнішній
він як птах у своєму гнізді
птах

ліпить своє гніздо
перевертаючи сам себе
так з'являється
місце для виведення пташенят –
світ внутрішній – АСКАР

Там де немає голосу
Немає й смерті
А де виникає грона
(КАРАС всевітту – вдих чи натхнення)
Там з'являється вітер

Де зникає відчуття
Там застряє життя
Де утискається розум
(на ігрових і жертвних полях) –
Наші голови боги футболіть

Де немає караса-грона
Не буває життя
А там де немає голосу
(свисту сміху плачу стогону)
Не виходить вітер

моє пташине гніздо – зі слова
створених голосів
складена
пічка-мелодія
але серце хоче сказати:
мій гнів
тому що гнів
це біль черепа рухливий
чи курка ця така ж пічка-мелодія
адже і грубка і мелодія народжують
а труба-димохід поглиблює
забирає голос до неба –
це добре знає янгол
«гаряча у тебе пічка?»
потираючи свої долоні запитують
удмуртські дідусі
у маленьких дівчаток
«чи сильний твій горобчик?»
пальцем доторкнувшись нюхають
удмуртські бабусі
у маленьких хлопчиків
КАРАС – це моє душло
а в дуплі –
те що я бережу
уть тю-тють!
уть тю-тють!
уть тю-тють!

ВІДОБРАЖЕННЯ ВИДІНЬ (ЗВОРОТНИЙ БІК)

дивиться
з темної печери
те що не дає чинити опір
тягне
зі званням очей воно прояснюється
голова починає паморочитися від звуків
всередині

меншаєш і розростаєшся водночас
щось вібує в хребті
марно напружуєшся зникає опір
тіло вибухає дрібними кульками-вогниками
водночас дух демонструє все
і те що було й те що буде і те чого не станеться
й те що було б якби збулося
все що не повинне здійснитися
під знаком ненародженої блискавки
мов тіло крилатого арслана-лева
твое тіло розуміє всі сімдесят значень
таємної мови ходячих риб
неначе дивиться
з темної печери
просто удмуртська
соро
м'яз
ли
вість

* * *

примарою або статуєю
я не стану
я стану луною свого голосу
луною голосу
в просторі
розростаючись гронами
це як дзеркало відкриє ваш голос
ознобом ознобляючи
ознобить
відчуття духу куали-святимища

* * *

просте почуття
або лякає
або злить
або бентежить
або радує
або змушує плакати
або зводить з розуму
справжнє почуття
змушує тремтіти –
народжує голос –
виводить силу –
поглиблює
надихає гронами простір
створює мелодію пічної труби –
розпалює вогонь
поширює-проводжає дим –
реальний зміст – правду
час – вібрація справжнього почуття
час – голос
який виводить людину
з одного простору
в інший

3 ЦИКЛУ «ПІСНІ УДМУРТЬСЬКОГО ТУНО»

I
стояв на середині межі
вітер піднявся важкий
поруч в яру глибокому
час шукав свічку

було темно попереду
позаду стелився чорний туман

і щоб зрозуміти вбогість
не потрібен був картуз

вив реготав свистів
під вітром важким навкруги
в очах у руках у роті
носив він чорний хрест

перецівав пекельною зливою
слизом смердючим плював
каменем палицею залізом
з усіх боків очукував

запитав: навіщо мене зробив
жертвним ягням
своє ж нескромне питання
спочатку мене зарізало

II

під час народження променів зорі
на пагорбі поля я плакав
стояв благаючи Інмара щоб узая
але не почули мене небеса

тільки вітер тріпав мою благаєнку сорочку
тільки вітер смикав мої порвані штани
тільки вітер шарпаючи
відносив мої розпачливі схлипи

хоч і вбирив хребтом
вогні ніжних променів зорі
лобом стукався об землю
питаючи: навіщо я народився?

але на обличчі мов роси
загорялися мої сльози
а в повітрі як і раніше
лунав мій дзвіночок

7 травня 1995 року
(наступного дня після смерті мого друга)

III

коник-стрибунець
(маленький такий коник)
на траві
сидів погойдуючись
а сонечко
(маленьке таке сонечко)
злітало в бік
батька-матері

через кого я плакав
хто мені
заподіяв біль? –
не розумів
дивився на коника-стрибунця
дивився
в той бік
куди піднімалося сонечко...

а в повітрі питання:
як же тепер я буду жити
без тебе
мій безкорисливий друже?

7 травня 1995 року

IV
ящірка
розповідала своїй половинці
моїми губами
довго
довго напевно сидів
на березі Великої Ватки
і риба виходила до мене
в образі духу
і чайка дивилася в очі мої
сівши поруч
але ящірка розповідала
розповідала
своїй половинці
а половинка слухала
слухала
даючи привід ящірці
довго
довго напевно сидів
біля Великої Ватки:
впав камінь
який лежав на грудях
та він на цьому березі залишився

V

ЕЖЕНУ ГІЛЬВІКУ

Я як удмурт прислухався вухами туно:

Птах
співав
що я йду

Я як удмурт подумав головою туно:

Птах
заздалегідь знав
що я
пройду біля лісу
про це знали поля
дерева дороги і небо
Я як удмуртський туно почав відчувати:

я і сам
частинка цієї природи
маленька частинка
цієї віри

якою дихає роса

А Птах я зрозумів знанням удмуртського туно:

це моє відлуння
це мій двійник
це та моя частина
якою
я не можу керувати
яка повністю розчиняється
серед цих дерев лугів полів
і хмар

Українською переклав Сергій Дзюба

Лариса Орехова (народилася 27 серпня 1979 р.) – відома удмуртська поетеса, драматург, перекладач, журналіст, директор Удмуртського ПЕН-клубу, заступник головного редактора удмуртського літературно-художнього журналу «Инвожо».

Авторка п'яти поетичних збірок, найвідоміша з яких – «Безмежний ліс» – вийшла у 2007 році в Таллінні чотирма мовами (удмуртською, естонською, російською та англійською). Книжка отримала значний резонанс у Європі, зокрема в Естонії, Фінляндії, Угорщині, Росії. Літературознавці відзначили, що в Удмуртії з'явилася надзвичайно обдарована, цікава поетеса.

У 2007-му Ларису Орехову приймав президент Естонії Томас Хендрік Ільвес, який висловив захоплення її поетичним даром. У 2008 році поетеса з успіхом читала свої вірші в Парижі: у Будинку поезії, університеті Сорбонни, Французькому ПЕН-клубі. У 2009-му Лариса Орехова була запрошена в Стокгольм, де також представляла Удмуртську Республіку.

Її твори перекладені багатьма мовами світу й опубліковані в провідних вітчизняних та зарубіжних виданнях. Вірші Лариси Орехової увійшли до антології світової жіночої поезії (Лондон), її добірка відкрила один з номерів французького журналу «Poésie». Значна роль письменниці і в організації Удмуртського ПЕН-клубу.

Лариса Орехова – не тільки прониклива та оригінальна поетеса, але й прекрасний публіцист і журналіст. Її есеї та інтерв'ю, опубліковані в журналі «Инвожо», викликають значний резонанс і відгуки читачів. Вона – автор численних перекладів, зокрема віршів видатних американських, французьких та італійських поетів.

Письменниця сповнена творчої, інтелектуальної енергії. Вона успішно презентує європейській аудиторії Удмуртію, її культуру. Водночас знайомить удмуртських читачів із кращими творами світової літератури.

3 КНИГИ «БЕЗМЕЖНИЙ ЛІС»

Замість епіграфа

подамся
в гори
на найвищу вершину
в нескінченний ліс
луною озвусь:
«ось я ожила й підвелася!»

(комусь це не сподобається)
немов новий сніг
світло звучатиме
на забутих місцях молінь
небесно-мелодійною
піснею
лунатиме
у вашому краї весілля

приготуйте пишні столи
до вас прийдуть гості
варіть свою кашу й сусло
наближаються нові ЖНИВА

* * *

Я буду
все без останку
моє серце візьміть
біль і помста
у чорній дірі зникнуть
а я залишуся
бо навщо галактика
яка не може
зігріти?

ГОЙДАЛКА

агов світе я лечу
кудиш
у потойбіччя
і повертаюся
на тому боці – моторошно
а на цьому – страшно
під ногами – прірва
якийсь зі світів – догори дригом
проникливий вітер
стегна лоскоче
що попереду?
дешиця повітря – пуста?..
але я лечу стрімголов
аж в очах мерехтить
аж вуха позакладало
де я?
кінь із зіркою на лобі
на невидимому полі ірже
ну й хай
я між світами
лечу-у-у...
ще побачимось!

ГІСТЬ ІЗ МИНУЛОГО

він
із невидимої оку імлі
тінь
поруч зі мною
стоїть
сидить
ходить
спить
дуже уважно
спостерігає
живе
весь час за мною назирці
все
про мене
знає
і думки
відчуває
він

ХТОСЬ

за спиною стоїть
(чую його подих)
на папери мої уважно дивиться
(відчуваю)
кожен мій знак вивчас
кожен мій крок спостерігає
бажання мої розуміє
до мене заходить посеред ночі

теплотою пестить
холодом холодить
завжди за спиною стоїть

ПЕРША ЛЮДИНА З ЕДЕМУ

I
всі щасливі на цьому лузі
маленька дитина
у білій сорочечці
в зелених штанцях
серед квітів плаває
ласкаве сонце її гладить
світлий небесний вітер пестить
мурашки й комашки
з нею граються
заколисуючи
метелики й сонечка
танцюють і співають
виставу показують
всі
довкола
цього малюка
відчувають себе
мов у казці

II
ялини вдихаючи прохолодний вітер кажуть:
будь сильним!
листя нагріте землею спекою
шепоче:
будь розумним!
камені кризь солодкий сон:
будь широким!
місяць розсікаючи золото з-за хмар:
будь красивим!
річки спілкуючись із ніжним вітром:
будь чистим!
сині хмари приховуючи ніч:
будь відомим!

* * *

був ще й такий час
із шепоту поминальних крил
та переказів наших предків
я знаю:
крізь голубині очі
на кінці гусячої дороги –
Один
Бездонний
Світ – Гінунгагап*
де народилася
моя душа
тому мої сльози
й замерзають
мов алмаз

* Давня безодня в скандинавській міфології

* * *

Всі мої дороги
Нитками
Замотані-перемотані...
Ніхто їх розплутати не зможе.
Гноми, які живуть в кам'яних печерах,

Мені ці нитки подарували.
Алмазні мої очі
Тепер щоночі горять.

НЕБЕСНА ВОДА

душа
щоранку
ходить
до Великого Джерела
воду збирати
ця вода
виблискує
прозорим і свіжим розумом
чистою правдою
наповнена
душа моя
маленькими
ковточками
п'є її
щоранку

ЗА ПАРМЕНІДОМ З ЕЛЕЇ

я – лісова дівчина
з промінчиків сонця – мої очі
з квітів зітканий мій одяг
сосни – мої друзі
білки-шапки – сестрички
коні-ведмеді – брати
зі срібла зібрані мої кроки –
сліди-намистинки
я – крилата я – вогняна
жарким вогнем горить моє тіло
прохолодним вітром дихають груди
Природа – мій Батько
Земля – моя Матінка
Ліс – мій Дім

* Парменід з Елеї (бл. 520-450 рр. до н. е.) – давньо-грецький філософ і політичний діяч, свої погляди висловив у поемі «Про природу».

ЛЯЛЬКИ

вони немов привиди –
опівночі починають вештатися
хоча й не мають ані душі ані серця
на маленьких людей
дуже схожі
щоночі
маленькі дівчатка
забуваючи сні
приходять
до них

стара чаклунка
радіючи
змушує їх співати
сміятися
битися

ці ляльки схожі
на душі
з потойбіччя –
опівночі пурхають
метеликами

ДВЕРІ

я вірю
двері які ніколи
не відчинялися
впродовж століть
хоч знали безліч
життів і доріг
ці двері
відкриються
якщо лісова дівчина
з усього світу
квіти дерева та каміння
розбудить
але вона ще спить солодким сном
агов світлосте
ти доторкнися до щічки дівчини
нехай прокинеться вона
від щасливо-тужливих снів
тоді прокинуться лісові вітри
повністю відчиняться
«важкі» двері
а звідти
побоюючись світла
немов метелики
одна за одною
випурхнуть
дев'ять дівчаток –
дев'ять відкриттів –
які багато століть поспіє
спали перетворені
на глиняних лялечок

ВАЖКЕ «ГІЛЛЯСТЕ» СЛОВО

душа
яка нібито не знає нескінченності
танцює немов важка гілка
звільнена вітром
і хоч завжди стоїть перед Ворогом
потаї прагне зберегти
свої вільні польоти –
білим метеликом
на широкому зеленому полі
серед щасливих квітів
не потрібні Думки і Слова
душа
чекає
Великого Вогню

ПАВУТИННЯ

в ваших очах
немає вже життя – тільки пил:
немов на немитих тривалий час
вікнах –
хоч дивися в них
хоч не дивись

НА НІЧНОМУ ПОЛІ

пізно ввечері
коли сонце
пішло до Аїду
я чимчикувала
додому
немов на ешафот
хвицаючи ногами

брудну землю
тоді холодні вітриська
мене кудись хутко забрали
було чорне поле
поруч – темний ліс
плакала нічна сова
зблизька пильнувало
небо в синьо-червоному
й чорному вбранні
місяць не з'явився
і оселі яка вже стала мені рідною
все не було
посеред площі
на мосту лежала голова
поруч із нею – перука
а довкола –
на невидимих
здивованих губах:
«А-а-а!» – крик

МУЗА

швидко відчинила двері
зайшла
дім мій обдивилася
озирнувшись
тихенько потиснула руки
привіталася
вогнем своїм попестила
мої очі
пішла
все довкола затихло
тільки серце
ще довго хвилювалося

ПРОНИЗЛИВА ТИША

ніби ніч
погідна ніжна
не ураган
але неможливо
дихати –
не вистачає
повітря!
зачини щільно
ще сильніше
прогнилі двері
не дай їй
увійти –
забрати
душу

ПОШУК ВИСОКИХ ДУМОК

двері
зірки
планети
чорні діри
високі вітри
заклубочена нитка
голка
кров
біль
двері
* * *

де ця кімната
наповнена ароматами яблук?

знову хочу потрапити
до її простору
там я буду собою –
невтомно танцюватиму
пристрасно бавлячись
зі свіжими вітрами
з ними –
лагідними й рвучкими
як і моя душа –
шукатиму нові світи

МАЛЮНОК НА ДВЕРЯХ ТУАЛЕТУ

I
Тепер
Світ тримається на трикутнику:
Світ, як і сонце, круглий.
Стоїть на гострому куті –
Ніби на горі,
Неначе колобок.
Здається, мить – і покотиться,
Не зупиняючись.

II
«Ви – піраміда,
На Вас тримається світ!
Терплячі сестри,
Великі Матері,
Вірю: сьогодні
Відчините двері Неба.

Палкі та сильні серця,
Вісники свободи,
Здійміться в вишину –
Вітром щастя.
Нехай і справді
Народяться Царі!»

Українською переклав Сергій Дзюба

«З НОВИХ РУКОПИСІВ»

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Дніпропетровськ
вторить Дніпрові.
Широкі місто і ріка –
неначе пісня
в цім роздоллі
і Дух, у вишині просторів
до піднебесся аж зліта.
Відгомін степу...
Дніпр широкий
свої пороги пригорта.

І чути гомін, чути гомін
людей і міста...
Сивина
віків-років –
карби на сломин,
пороги – хвилям,
лік – літам.
Дніпропетровськ
вторить Дніпрові,
величні: місто і ріка.

Оксана Маковець.

Сіффорд, США. 21 червня 2014 р.

ДРУЗЬМ В ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Велике місто наддніпровське
звемо тепер Дніпропетровськом.
Всього лиш раз була тут я,
(в нім не жила рідня моя).
Але зберігся теплий спомин
про стрічі, в місті наддніпровім,
що зветься в честь ріки Дніпра.
Де ж віднайти такі слова,
щоб донесли всі почування,
мої сердечні привітання
всім друзям, що коло Дніпра
досі живуть, а значить – творять,
співають, борються, гуторять...
Де віднайти мені слова?

Тут не померкла древня слава
ще козаків, то ж Січеславом
було, це місто нарекли.
Живуть в нім й досі Козаки
з коріння предків, мужі славні,
(кінки їх – справжні Ярославни),
тут поселились на віки.
Тепер Дніпровськ – це Нова Ера:
мости, дороги, хмародери,
(мережі всякого зв'язку...)
Найкращі школи для навчання,
і України – розцвітання
в Дніпропетровському вінку!
Нехай не меркне древня слава
тих козаків, що Січеславом
колись це місто нарекли.
Крокують сміло, в Новій Ері,
епоха відкрива їм двері,
йдуть Українці – Козаки!
Бажаю друзям і знайомим
Здоров'я, мужності. І вдома
бути господарем собі.
У ріднім місті проживати,
І Батьківщину прославляти
всім друзям зичу, далєбі!

Оксана Маковець. Сіффорд, Вірджинія.
19 червня, 2014 р.

ДНІПРОПЕТРОВЦІ, Я ВКЛОНЯЮСЬ ВАМ!

Дніпропетровці, я впізнала Вас,
мої Ви земляки по духу й крові.
По вірі в Бога, що єднає нас,
по правді, честі, совісті й любові.
Любов до ближніх, і поранених в борні
за кращу долю, і майбутнє Батьківщини,

Ви стали в чергу, аби кров свою здати,
бійців спасаючи від домовини.
Один – за всіх! І всі – за одного!
Тривога спільна й біль, і допомога.
По серця поклику, за покликом душі,
по зову предків і любові Бога!
Дніпропетровці, я вклоняюсь Вам!

Оксана Маковець. НСПУ - США.
21 червня 2014 р.

«ПОЕТИЧНИМ РЯДКОМ»

ТРИ СОТНІ

Нові Герої України - "Три Сотні" - з багатьох країн:
Діти, немовля, молоді люди, доктори - науковці та пілоти.
Всі загинули від жорстокої московської ракети з "буку"
У нашій рідній Україні, а для них - чужій землі.
Не знали вони - "Три Сотні" - що їх життя кінчиться
На кров'ю политих козацьких степах.
Серед жорстоких присланих москалів, чеченців,
Що за їх смерть гроші збирають, тілами підкидають.
Здрігнувся світ, полилися слізи та прокляття на москалів,
Заплакали: матері, дружини, дівчата, хлопці та внуки,
Разом із ними квіти, трави і степ горем загомонів,
На знак протесту і земля горіла,
чорним димом всі тіла прикрила.
Чи Захід та цілий Світ це зрозуміє? Що москаль плянує?
Чи після "Небесної Сотні"

потрібно ще "Три Сотні Жертв"?
Москалі життя людей не цінували, по різному вбивали,
Імперію, советський союз, комунізм і руський мир будували.

Століттями людська кров
з підбитих держав ріками текла,
Свою московсько-азійську дич
"бальним катанням" прикривали,
Чужі землі захоплювали, свої не обробляли,
Все забирали, Захід дурили,
"Нилим" називали, славу шукали.

Наші козаки Захід від них століттями охороняли,
Бо такого сусіда нам Бог повелів.
Тепер їм замало нашої крові, землі та багатства,
Їм під час п'янства Атлантичний океан замайорів.
Путін як Аттіла, Чингісхан, Царі і Сталін,
Дорогу як здобувати Європу вже подав.
"Три Сотні" - це спроба, що скаже їм Захід?
Бо побачив, що Україну ніхто захищать не збирався.
Світ пробудився з оманів фальшивих про велич Москви,
Про культуру велику, театри, музеї.
Нехай зрозуміють, що Україні прийдешлось пережити,
Не від брата, а ворога, що і "Три Сотні" також забив.
"Три Сотні" нещасних жертв, що нікому кривд не робили,
Це змушує ввесь Світ зрозуміти - пізнати Москву.
Не тішитись їх газом, грішми і багатством,
Бо смертю "Трьох Сотень" будучу дорогу їм Бог показав.

Любов Василів-Базюк (Канада) 22. 07. 2014.

Золота Пектораль

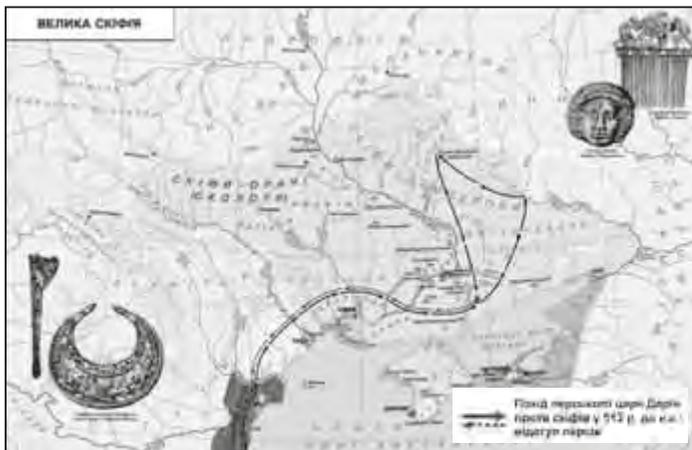
- сонячне послання скіфів.

21 червня 1971 року сонячному світлу відкрилось скіфське диво – нагрудна Золота Пектораль.

Автор – Лариса Охотник

1. Скіфи. Історична довідка.
2. Геродот і «Скіфія».
3. Курган «Товста Могила».
4. Древня символіка.
5. Метал царів, цар металів.
6. Золота Пектораль в дослідженнях Б. Мозолєвського.
7. Гомер і Золоте Руно. Золоте Руно – символ древніх знань.
8. Загадкова сакральна символіка Пекторалі. Гіпотези дослідників.
9. Пектораль – втілення мудрості предків, арійський культ Сонця.

ЗМІСТ

ПОЧАТОК У №6

III. ТЕРИТОРІЯ СКІФСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Геродот розповів про земельну територію скіфів і сусідніх з ними племен, про скіфів-орачів, скіфів-землеробів, про калліпідів, алізонів, невірів, борисфенітів, ольвіополітів, гелонів-будинів, савроматів, амазонок, меланхленів...

«...101. Скіфія має вигляд чотирикутника, що у двох місцях прилягає до моря; той бік, що над морем, такий самий завдовжки, як і той, що простягається у глибини краю. Бо від Істра (Дунаю)

до Борисфена (Дніпра) десять днів дороги, а від Борисфена до озера Меотиди (Азовське море) ще десять; туди ж у глибину краю від моря до меланхленів, що мешкають трохи вище від скіфів, двадцять днів дороги, день дороги я приймаю за двісті стадій. Так, отже, скіїнський бік Скіфії складає сорок тисяч стадій, а простий, в глибину краю, знову стільки ж стадій. Такий завбільшки той край.»

Для інформації і роздумів. Міра довжини "стадій", "стадія" у багатьох древніх народів — це відстань, яку проходить людина за проміжок часу від появи першого сонячного променя над го-

ризонтом і до того моменту, коли з'явиться повністю сонячний диск. (Рівняємось на вранішнє Сонце!) Орієнтовно вихід Сонця триває дві хвилини, за цей час людина при середній швидкості крокування проходить від 185 до 195 м. Стадій вавилонський — 194 м, грецький — 178 м, єгипетський — 172,5 м, олімпійський — 192,27 м, птолемеєвський і римський — 185 м, стадій системи фараонів — 209,4 м, стадій ассирійський, персидський — 203,4 м.

Стадій грецький — відстань в 600 ступнів Геракла.

IV. СКІФСЬКА ВІРА.

Розповів Геродот про вірування, культові обряди і ритуали скіфів.

Геродот «Скіфія». «59. ...3 богів моляться вони лише таким: найбільше Гестії (богиня домашнього вогнища), далі Зевсу і Геї, - кажуть, що Гея — дружина Зевса, потім Аполлону, небесній Афродиті (богиня любові), Гераклу і Аресу. В тих богів вірять всі скіфи; царські ж скіфи приносять жертви ще й Посейдонові. Скіфською Гестія називається Табіті, Зевса, на мою думку, дуже влучно називають Папей, Землю (Гею) — Апі, Аполлона — Гойтосир, небесну Афродіту — Аргімаса, а Посейдона — Фагімасад. Їм не мають звичаю ставити зображень, жертвників чи святилищ, крім одного Ареса: йому ставлять.»

«...68... «у скіфів є звичай клястися царським домашнім вогнищем, якщо хочуть поклястися найбільшою присягою...»

«...67. «У скіфів є багато ворожбитів. Вони ворожать з допомогою в'язанок вербового пруття..., ворожать на липовій корі...»

«...76. «До чужих звичаїв мають велику відразу.

Вони навіть між собою не переімають нічого, а вже тим більше від греків...»

«...80. «... міцно скіфи тримаються своїх звичаїв, а хто приймає чужі, то його... карають.»

Курган «Товста могила»
ПРОДОВЖЕННЯ
У НАСТУПНОМУ
НОМЕРІ

Кращі страви української кухні

Золотиста рибка з овочами

Спосіб приготування:

1. Картоплю помити, якщо треба - почистити, нарізати тонкими пластинами, викласти у змазаний маслом деко, посолити.
2. Рибу порізати на порційні шматочки, вмочити у збите яйце, обсмажити, ще раз вмочити у яйце, потім у панірувальних сухарях (які перчимо і солимо), викласти на картоплю. Зверху на рибку покласти шматочки томатів і перцю, пластины сиру.

3. По деку живопоисно розкидати романеско, все разом присипати злегка сухарями і поставити в розігріту духовку хвилин на 20 - 25.

Влітку варто обов'язково спробувати смачну рибку, а приготувати її з овочами!

Страва готова! Смачного!

Інгредієнти: 2 - 3 шт філе мінтаю; 1 яйце; 2 томата; жменя суцвіт романеско; 2 - 3 пластины сиру; 1 червоний болгарський перець; 2 - 3 молодих картоплини; 100 грам панірувальних сухарів; сіль і білий мелений перець.

Юшка рибальська з картоплею і зеленою цибулею

Спосіб приготування:

1. Очистити всю рибу, випатрати, відокремити філе від кісток і шкіри.
2. Видалити зябра. Голову, шкіру, риб'ячі кістки ретельно промити, залити холодною водою, поставити на вогонь і довести до кипіння, зняти піну і варити близько години. Бульйон процідити, а потім знову прокип'ятити.
3. Рибне філе нарізати на шматочки і зварити в процідженому бульйоні, при слабкому кипінні близько 10-15 хвилин. Рибу виняти, бульйон ще раз процідити.
4. Картоплю очистити і нарізати скибочками, цибулю ріпчасту нарізати колечками або скибочками. Бульйон ще раз закип'ятити, покласти в нього нарізану цибулю, лавровий лист і запашний перець. Варити 5-8 хвилин, потім додати картоплю і варити до готовності картоплі. Посолити за смаком.
5. Зелену цибулю і зелень кропу вимити, дрібно нарізати.
6. У тарілки покласти шматки риби, залити юшкою з картоплею і посипати дрібно нарізану зеленню кропу і зеленою цибулею.

Необхідні продукти:

риба свіжа (судак, тріска, минь, щука, великий окунь) - 1 кг.; картопля - 1 кг.; цибуля ріпчаста - 3 шт.; цибуля зелена - 60 г.; кріп - 1 пучок; перець запашний - 3 шт.; лист лавровий - 2 шт.; вода - 3 л.; сіль - за смаком

РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний поштовий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте термін доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.mist.net

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ БАНТАЖІВ
ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЬШИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.mist.net

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Дніпропетровське обласне управління
лісового та мисливського господарства

*Зелене майбутнє
Дніпропетровщини
в надійних руках!*

Наша адреса: м. Дніпропетровськ
вул. Набережна Перемоги, 38
Тел: (056) 726 - 21 - 75
Факс: 726 - 71 - 75
dnoulg_ohorona@dp.ukrtel.net

